

Økonomiplan 2021-2024

Årsbudsjett 2021

*Offentlig høring:
12. november –
27. november
2020*

*FSK-sak 125/2020
10. november 2020*

Øyer
kommune

Innhold

INNLEDNING.....	5
SAMMENDRAG AV ØKONOMISKE NØKKELTALL	10
BEVILGNINGSOVERSIKT DRIFT § 5-4	10
FRIE INNTEKTER	12
FORDELING AV NETTO DRIFTSRAMMER I ØKONOMIPLANPERIODEN.....	12
HOVEDOVERSIKT DRIFT	13
INVESTERINGSTILTAK I ØKONOMIPLANPERIODEN.....	16
Kommentar til finansiering.....	17
Bruk av lån	17
Inntekter fra salg av anleggsmidler	17
Tilskudd og andre inntekter	17
Kommentar til investeringstiltakene	18
Bygg og eiendom	18
Vann og avløp (sjølkost).....	20
EIENDOMSSKATT	22
NÆRINGSFOND	22
STATUS	23
ØKONOMI	23
Oversikt over netto driftsresultat.....	23
Lånegjeld	23
Utvikling av lånegjeld	23
Regnskapsføring av pensjon.....	23
DEMOGRAFI.....	25
LIKESTILLING	26
INTEGRERING.....	26
BEREDSKAP	26
PLANOPPGAVER I ØKONOMIPLANPERIODEN	27
ØKONOMISKE HANDLINGSREGLER	27
HANDLINGSREGEL 1: 1,75 % NETTO DRIFTSRESULTAT.....	27
HANDLINGSREGEL 2: DISPOSISJONSFOND 10 % AV DRIFTSINNTEKTER	27
HANDLINGSREGEL 3: KORRIGERT GJELD < 75 % AV DRIFTSINNTEKTER	28
HANDLINGSREGEL 4: NYE LÅNEOPPTAK > 75 % AV ÅRLIGE AVDRAG (KORRIGERT GJELD)	28
KONSEKVENSER AV ØKONOMIPLAN OG ÅRSBUDSJETT 2021.....	29
Innsparingstiltak og inntektsøkning	29
TILTAK SOM ØKER DRIFTSUTGIFTENE	31
MÅL.....	33
HOVEDUTFORDRINGER I ØKONOMIPLANPERIODEN.....	33
Skape forståelse for at aktiviteten i tjenesteytingen er tilpasset budsjetttrammene	33
Netto driftsresultat – økt handlingsrom.....	34
Nye oppgaver, mindre penger – krav om innovasjon	34
Forbedre integreringsarbeidet av bosatte flyktninger	34
Boligpolitikk.....	35
Legge til rette for positiv samfunnsutvikling og øke folketallet	35
Legge til rette for frivillig innsats som supplement til det offentlige hjelpeapparatet	36
Gi tydelig og rett informasjon ut til kommunen sine innbyggere	36
Fokus på nærværarbeid.....	36
Rekruttere og beholde kompetanse	37
FNs bærekraftsmål i et lokalt perspektiv	37
RESULTAT OG KVALITETSMÅL	39
MÅLEOMRÅDE.....	39

Økonomiplan 2021-2024 – Årsbudsjett 2021

OVERORDNA STYRINGSKART FOR TJENESTEENHETENE	40
Barnehage – Felles for Mosjordet og Vidarheim	41
Aurvoll skole	41
Solvang skole	42
Øyer Ungdomsskole	42
Helse og familie	43
Øyer helsehus	43
Hjemmebaserte tjenester	44
Miljøtjenester og bofellesskap	44
Kultur og fellestjenester	45
Bolig og eiendom	45
Veg, vann og avløp	46
Plan og utvikling	46
HVORDAN NÅ MÅLENE?	47
GJENNOMFØRING AV BRUKER- OG MEDARBEIDERUNDERSØKELSER	47
RESSURSBRUK	48
PRIORITERING	48
Netto driftsutgifter fordelt på brukere i målgruppa.	49
DEKNINGSGRAD	49
PRODUKTIVITET	50
TALLDELEN – MED EN DEL DETALJERING	51
BEVILGNINGSOVERSIKT DRIFT § 5-4	51
BEVILGNINGSOVERSIKT INVESTERING § 5-5	53
HOVEDOVERSIKT DRIFT ØKONOMIPLAN 2021-2024	55
SENTRALADMINISTRASJON	56
FOLKEVALGTE	56
INTERKOMMUNALE TJENESTER	57
FELLESUTGIFTER	57
FELLESUTGIFTER GRUNNSKOLE	58
FELLESUTGIFTER BARNEHAGE	58
MOSJORDET BARNEHAGE	59
VIDARHEIM BARNEHAGE	59
AURVOLL SKOLE	59
SOLVANG SKOLE	60
ØYER UNGDOMSSKOLE	60
HELSE OG FAMILIE	61
ØYER HELSEHUS	61
HJEMMEBASERTE TJENESTER	62
MILJØTJENESTER OG BOFELLESSKAP	62
KULTUR OG FELLESTJENESTER	63
BOLIG OG EIENDOM	63
VEG, VANN OG AVLØP	64
PLAN OG UTVIKLING	64
FRIE INNTEKTER	65
FINANS	65
Rentekostnader	65
Finansinntekter/-disposisjoner	65
Låneavdrag	65
INVESTERINGER	66
FINANSIERING AV INVESTERINGER	67

INNLEDNING

Kommunestyret skal en gang i året vedta en rullering av økonomiplanen. Den skal omfatte minst de fire neste budsjettårene. Økonomiplanen skal omfatte hele kommunen sin virksomhet. Det er et krav at årsbudsjettet skal være i balanse. Den skal gi en realistisk oversikt over sannsynlige inntekter, forventede utgifter og prioriterte oppgaver i økonomiplanperioden. Kommunestyret skal innen årsskifte vedta et budsjett for kommende kalenderår. I tillegg til drift i egen regi, inkluderer Øyer kommune sitt budsjett utgifter til drift som skjer i regi av andre. Dette gjelder interkommunalt samarbeid etter kommuneloven og annen interkommunalt samarbeid.

Første året i økonomiplanen er årsbudsjett for 2021. Økonomiplanen blir revidert i tråd med de forutsetningene og vedtak som er gjort. Årene 2022–2024 blir justert i tråd med årsbudsjettet for 2021. Økonomiplanen er utarbeidet i faste 2020-kroner. Dette innebærer at inntekter og/eller utgifter som er faste i planperioden, for eksempel avdrag på lån, sannsynlig vil ha mindre verdi i 2023 enn i 2020.

I år har Øyer kommune lagt om litt på økonomiplanarbeidet. Investeringsbudsjettet i økonomiplanperioden ble behandlet før sommeren og inngår som en del av den helhetlige økonomiplanen for 2021-2024.

I Øyer har vi valgt å behandle økonomiplanen og kommende års budsjett samtidig. Kommunen sin viktigste oppgave er å levere gode tjenester til sine innbyggere og legge til rette for bærekraftig aktivitet som gir vekst. Hvilke tjenester kommunen leverer blir bestemt i stor grad av nasjonale prioriteringer, men handler om lokale politiske prioriteringer. Kommunen sin oppgave blir å dimensjonere tjenestetilbudet ut fra innbyggernes behov og ut fra kommunen sin til enhver tid økonomiske ramme.

Administrasjonen legger fram økonomiplanen etter samme mal som de to siste årene. Vi har fått en del gode tilbakemeldinger på større leservennlighet og mer helhetlige tabeller.

Alle målsettingene våre har en forankring i Kommuneplanens samfunnsdel. Vi har lagt om litt på å ikke ta inn de store og lite konkrete målsettingene fra denne, men heller lage resultatmål. I 2020 vil vi gjennomføre en evaluering av de målene som er satt i planen. Dette er vanlig å gjøre etter 4 år.

All kommuneplanlegging skal ta inn over seg FNs bærekraftsmål. Dette gjelder også økonomiplanen. Vi har gjennomgående prøvd å henvise til bærekraftmålene.

Økonomiplanen ble i 2020 bygget opp rundt ny organisering, der budsjettene til hver tjenesteenhet kommer fram. Vi håper dette gjør tallene mer sammenlignbare fra år til år.

Vi har valgt å legge fram et budsjett uten Covid19-reserve. Dette gjør vi fordi Regjeringen la fram en kompensasjonsplan for norske kommuner 29.10.2020 der de lover en samlet kompensasjon på 7,3 milliarder for første halvår 2021. Pengene skal fordeles slik: 4,4 milliarder i økt innbyggertilskudd (etter eksisterende mal blir dette ca. 4,2 millioner kroner til Øyer), 1,5 milliarder i skjønnsmidler (usikkert hvor stor vår andel blir), 321 millioner til kontroll (ca. 300 000 til Øyer).

Det foreligger en risiko i dette fordi makrotallene ikke harmonerer med mikrotallene alltid, men likevel har de knyttet kompensasjonsordning til de ordinære overføringsreglene som marginaliserer risikoen noe.

Spennet mellom de tenkte scenariene blir så store at det er vanskelig å legge inn noen buffer. I tillegg har vi også lagt en viss forhåpning til at det i løpet av vinteren vil komme en vaksine mot viruset.

Kommuneøkonomien oppfattes generelt som stram. I fjor opplevde vi at Øyer kom mindre bra ut (nr. 220 av norske kommuner). Vi opplever nå at omlegginger og endringer mellom stat og kommune er underfinansiert. Dette gjelder ikke minst bemanningsnormen for barnehagene. Vi er sårbare for svingninger i innbyggertallet og blir trukket i innbyggerinnskuddet – dette gjelder også i år. Skatteanslaget fra staten er meget offensivt, men noe av forklaringen er at de øker det kommunale skattøret fra 11 til 12.

Retaksering av eiendomsskattegrunnlaget ga økte inntekter for Øyer kommune i 2019. Fra 2020 innføres en lovpålagt reduksjon av takstgrunnlaget på 30 %, dette utgjør 8 millioner kr for Øyer. Vi la opp til å ta inntektsreduksjonen over to år, ved å øke promillesatsen for boliger og fritidsboliger fra 3,5 til 4,5 i 2020. Fra 2021 vil maksimalsatsen for eiendomsskatt være 4 promille.

I 2021 har vi ikke noe lokalt skatteoppkreverkontor. Dette ble gjort statlig fra 01.11.2020. Dette blir et savn for vi dro mye nytte av den høye kompetansen kontoret hadde med tanke på analyser og kalkyler for skatteinngangen i kommunen.

På grunn av Covid19 fikk vi ikke gjennomført alle innovasjonstiltakene som lå inne i budsjettet for 2020. Disse er videreført i budsjettet for 2021.

Øyer kommune vil om få år oppleve en sterk økning i innbyggere i alderen 70 år og oppover. Dette betyr et større press på tjenestetilbudet og økonomien i kommunen. Per dato har vi for stort press på hjemmebaserte tjenester og samtidig har vi for stort press på institusjonstjenester. Dette er en uheldig situasjon fordi gode og forebyggende tjenester innen de hjemmebaserte tjenestene skal demme opp for presset på institusjonstjenestene. For å dempe på presset på institusjonsplasser er det nødvendig å gjennomføre en utredning om innføring av Heldøgns Omsorgsplasser (HDO). Dette er en sak som vi kommer til å legge fram for Tjenesteutvalget.

Årsbudsjettet og økonomiplanen er bygget opp rundt en lojalitet overfor handlingsreglene som er vedtatt av kommunestyret. I fjor etablerte kommunen et disposisjonsfond til pensjon. Ut fra prognosene vil premieavviket vokse sterkt framover, og da er det viktig at midlene ikke legges i drift, men settes på et fond. Pensjonsetterslepet må vi uansett betale likevel. Fondet vil gi oss en reserve som gjør oss mer økonomisk bærekraftige.

Investeringsplanen for 2021-2024 er veldig nøysom. Vi ønsker å redusere lånegjelden vår og holde et edruelig nivå på nyinvesteringer, sjølsagt uten at dette går ut over helse og sikkerhet. Med et slik investeringsnivå vil vi kanskje redusere gjelden slik at den kommer under 600 millioner kroner.

Avdragsbelastning i kommunen er relativt stabil framover, og Øyer kommune skal betale minimums-avdrag i økonomiplanperioden. Det rekordlave rentenivået medfører betydelig reduksjon av kommunens renteutgifter fra 2021, samtidig som renteinntekter og rentekompensasjon blir lavere, sammen med kalkulatoriske renter på sjølkostområdene.

Det er lavere investeringsnivå innen eiendom og anlegg. Vi har hatt en kritisk gjennomgang av foreslåtte tiltak for å vurdere om det er vedlikehold (drift) eller investering. De statlige tilskuddene i forbindelse med Covid19 hjalp oss en del med nødvendig vedlikehold som vi hadde på ventelisten.

Innenfor investeringer på sjølkostområdet vann og avløp er det blant annet avløpshåndteringen som er et større tiltak som beskrives i økonomiplanen. Vi står foran en del større tiltak i kommunen framover. I forbindelse med kommunedelplanen for Øyer-Sør skal vi lage nye Hovedplan for Vann og Avløp. Dette henger nøye sammen med kapasitetsbehovet framover og om vi eventuelt skal jobbe sammen med Lillehammer om dette. Det er for øvrig kommet innspill på å foreta en utredning om fordeler/ulempes med å ha en felles VA-avdeling for Gausdal, Lillehammer og Øyer.

Det har blitt gjennomført kutt i de interkommunale tjenesteordningene innen brann, økonomi, landbruk og LRV tilsvarende ca. 8 % for 2021. Helseregionen har redusert budsjettet totalt på ca. 200 000 kroner. Skatteoppkreveren er som kjent gjort statlig fra 01.11.2020. Dette gir en innsparing for Øyer på ca. 400 000 kroner, samtidig som kommunen er trukket tilsvarende i rammetilskudd.

Vi har valgt ta hånd om ressurskrevende brukere som vi tidligere kjøpte tjenester for. Vi håper dette kan gjøre at vi får større stabilitet rundt kostnadene framover. I første omgang er det ikke noen økonomisk fortjeneste med omleggingen.

Fra 01.01.2021 overføres Barnevernet til et interkommunalt samarbeid med Gausdal kommune. Vi håper at fagmiljøet blir mer robust slik at vi ikke bruker så mye penger på utredninger og konsulent-tjenester, samtidig at kompetansebredden blir større.

Andel institusjonspasienter med demens vokser. utfordringene for en liten kommune er utagerende demenspasienter. Dette krever langt høyere bemanningsnorm og det er dyre plasser å drive. Vi ser også at vi har en del ressurskrevende brukere som vi må kjøpe tjenester fra private aktører. Når jeg nevner disse forholdene så er det fordi jeg ønsker å få utredet mulighetene for et interkommunalt samarbeid for slike pasientgrupper. Vi må rigge tjenestene som blir veldig kostbare fordi det gjelder få pasienter. Med flere kommuner med på laget vil dette medføre besparelser, bedre faglig miljø og vi blir forutsigbare på tjenestetilbudet.

Et usikkerhetsmoment er utskrivningsklare pasienter. Vi får større og større utfordringer med dette fordi sjukehusene skriver raskere ut pasienter. Det er nødvendig med klarere retningslinjer mellom spesialisthelsetjenestene og kommunene, også når det gjelder rus/psykiatri. Med Covid-19 hengende over oss så blir også sykehuset presset til å skrive ut pasienter tidligere og samtidig som de må være restriktive med «oversitt»-pasienter.

Vi har jobbet mye med å analysere og etterregne budsjett og regnskapstall for Helse- og omsorg. Det er i det store og hele god kontroll innen Miljøterapi og Hjemmetjeneste. Helsehuset har foretatt en gjennomgang og har tatt ned kostnadene bl.a. fordi Lillehammer har sagt opp leieplassene, men også nattevakt og turnuskostnader. Dette nedtaksarbeidet og turnusomleggingen fortsetter i 2021 og målet er helt klart å få tjenesten i balanse.

Miljøterapi får flere tjenester overført fra Helse og familie. Det er noen usikkerhetsmomenter rundt budsjettet til tjenesten, dette henger sammen med at tjenesteleder i Helse og familie er langtidssjukemeldt. Vi vil jobbe videre med dette og eventuelt komme tilbake med en budsjettendring over nyttår.

For å få Helse og familie i balanse så har vi måttet legge inn 2 millioner kroner i rammen for å dekke inn noe av et flerårig merforbruk, men også for å kompensere for redusert integreringstilskudd.

Fra 01.08.2021 starter vi opp med eget tildelingskontor i kommunen. I første omgang starter vi opp med tildeling av tjenester til helse og omsorg. Tanken er at i neste omgang skal dette også gjelde for skole og barnehage. Kostnaden for 2021 er ca. 400 000 kroner.

Vi har redusert kostnadene innen Bofellesskap og Miljøterapi ved oppsigelse av avtale om bruker i nabokommune.

Fra 2021 foreslår vi å sette av årlige budsjettmidler til en stipendordning for å knytte til oss personer under utdanning. Ordningene er først og fremst tenkt retta mot sjukepleierstudenter, men det kan også være aktuelt med andre yrkesgrupper som er utfordrende å rekruttere til.

Det er foretatt et nedtak av budsjettet til spesialundervisningen i grunnskolen. Dette med tanke på alle marginale vedtak på 1-3 timer i uka. Dette forholdet vil det bli jobbet med sammen med skolene og PPT. Videre innføres ny ressursmodell fra 01.08.2021. Reduksjonen utgjør ca. 700 000 kroner i 2021. Det er videre en reduksjon i skoleskyss på kr. 200 000 kroner og kommunens egenfinansiering av SFO er redusert med kr. 500 000 i 2021. Vi jobber videre med prosjektet om å ta tilbake voksenopplæringen fra Lillehammer. I påvente av ny ressursmodell for grunnskolen må vi øke rammen til barneskolene med knappe 1,6 millioner kroner. Dette blir utjevnet etter at vi har fått ressursmodell ferdig.

På barnehageområdet økes tilskuddet til private barnehager med 1,05 millioner kroner. Samtidig blir det kuttet ca. 830 000 i særskilte tiltak for barnehagene. Barnehagene blir også en del av et prosjekt med tanke på å redusere spesialpedagogiske tiltak. Det blir en reduksjon i foreldrebetalingen i barnehage på ca. 100 000 kroner (søskenmoderasjon og inntektsgradert betaling). Vi har lagt inn 300 000 kroner for å dekke kostnadene med økt antall barn i private barnehager i nabokommuner. I tillegg kommer en økning på grunn av redusert antall barn i private barnehager fra nabokommuner.

Vi har videre lagt inn en del gevinstrealiseringer i økonomiplanperioden. Dette må vi ha mer fokus på, men jeg er glad for den jobben som er gjort internt i forkant av budsjettarbeidet.

Innen Kultur og Fellestjenester er det mindre endringer. De største omleggingene er at støtte til tros- og livssynssamfunn blir statliggjort fra 01.01.2021 – disse kostnadene blir derfor trukket ut. Det samme gjelder støtten til Frivilligsentralene som legges inn som øremerka midler i statsbudsjettet. Dette utgjør ca. 430 000 kroner, der kommunen er trukket i rammetilskudd. Kulturprisen skal deles ut i 2021 som medfører en kostnad på ca. 30 000 kroner. Vi har også overført en prosjektstilling fra helse og omsorg til HR, etter at en medarbeider sluttet i HR i høst. Dette medfører en merkostnad for Kultur og Fellestjenester på ca. 170 000 kroner på grunn av lønnsforskjeller.

Det er mindre endringer innenfor de tekniske tjenestene. Plan og utvikling har sine utfordringer med tanke på noen tunge prosjekter. Dette gjelder blant annet E-6, kommunedelplan Øyer Sør. Vi må forvente at reguleringen av Tretten – Fåvang kommer i gang i 2021 sammen med tunnellop 2 gjennom Skardsmoen.

Vi har noe usikkerhet ennå med Trodalen. Vi har tilkjennegitt tidligere et stort investeringsbehov for å realisere trinn 2 og 3. Dette er ønskelig å få avklart dette i løpet av 2021 og ikke minst at det kommer innenfor en ramme slik at prosjektet i sin helhet kan bli realisert.

Videre har vi lagt inn en udisponert reservepost til Formannskapet og kommundirektøren på 200 000 kroner hver. Tidligere hadde Formannskapet 75 000 kroner. Erfaringsmessig er det nødvendig med en slik uspesifisert post fordi det dukker opp behov i løpet av året som vi tidligere har tatt av disposisjonsfondet. Dette medfører at vi får dårligere årsresultat (netto driftsresultat) enn nødvendig.

Kommunedirektøren opplever at vi har hatt en ryddig og god budsjettprosess. I år startet budsjettarbeidet med å tenke tiltak for å holde budsjettammene på nivå med 2020. Vi håper det arbeidet vi har lagt ned gir seg positive utslag i 2021.

Hvert år skriker vi litt opp for innstramninger. Mindre penger er det, men vi er ikke der at vi kan bruke ordet krise. Vi mener budsjettarbeidet som er lagt i forkant av ordinær saksliste på Formannskapsmøtene har vært udelt positive. Det er ikke hele tiden de nyvinnende forslagene kommer fram, men det styrker kommunikasjonen og erfaringsutvekslingene mellom administrasjonen og politisk nivå.

Det er riktig å påpeke at det er stort press fra kommuner i Norge om å endre inntektsmodellen slik den framkommer i «Grønt hefte». Det fremkommer uforklarlige kutt til kommunene og det må bli bedre sammenheng mellom makro- og mikronivå.

Budsjettforslaget er et godt utgangspunkt for fortsatt gode tjenester i Øyer kommune. Avslutningsvis vil jeg takke tjenestelederne for godt samarbeid, og ikke minst økonomiavdelingen og kommunalsjefene.

Øyer, oktober 2020

Ådne Bakke, kommunedirektør

SAMMENDRAG AV ØKONOMISKE NØKKELTALL

BEVILGNINGSOVERSIKT DRIFT § 5-4

Kommunestyret skal en gang i året vedta en rullerende økonomiplan, jamfør kommuneloven §14-3. Kommunestyret skal vedta årsbudsjett for det kommende kalenderår, jamfør kommuneloven § 14-4. Driftsbudsjettet skal omfatte løpende inntekter og innbetalinger i året, løpende inntekter og innbetalinger avsatt i tidligere budsjettperioder som planlegges anvendt i årsbudsjettet, og anvendelsen av disse midlene. Årsbudsjettet skal settes opp etter budsjettforskriftens § 5-4.

§ 5-4. Bevilgningsoversikter – drift			
Budsjett			
Tall i 1000 kroner	Budsjett 2021	Budsjett 2020	Regnskap 2019
Generelle driftsinntekter			
Rammetilskudd	-156 693	-154 104	-148 943
Inntekts- og formuesskatt	-163 446	-157 996	-155 837
Eiendomsskatt	-34 450	-36 700	-38 250
Andre generelle driftsinntekter	-11 989	-13 846	-19 356
Sum generelle driftsinntekter	-366 578	-362 646	-362 386
Netto driftsutgifter			
Sum bevilgninger drift, netto	331 758	324 067	327 825
Avskrivninger	42 000	42 000	40 807
Sum netto driftsutgifter	373 758	366 067	368 632
Brutto driftsresultat	7 180	3 421	6 246
Finansinntekter/Finansutgifter			
Renteinntekter	-784	-1 985	-2 601
Utbytter	-10 527	-9 877	-9 842
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0
Renteutgifter	9 845	15 345	14 047
Avdrag på lån	27 200	26 340	26 056
Netto finansutgifter	25 734	29 823	27 660
Motpost avskrivninger	-42 000	-42 000	-40 807
Netto driftsresultat	-9 086	-8 756	-6 900
Disponering eller dekning av netto driftsresultat			
Overføring til investering	0	0	0
Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	0	0	1 251
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	9 086	8 756	15 263
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	-9 614
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	9 086	8 756	6 900
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0

§ 5-4. Bevilgningsoversikt drift, Budsjett til fordeling pr. enhet

Tall i 1000 kroner	Budsjett 2021	Budsjett 2020	Regnskap 2019
Fra Bevilgningsoversikt:			
Til fordeling drift	331 758	324 067	327 825
Netto driftsutgifter per enhet			
Sentraladministrasjon	9 199	8 080	11 826
Folkevalgte	4 493	4 128	0
Fellesenhet kommunal innfordring	0	0	0
Interkommunalt samarbeid	26 195	17 355	16 754
Fellesutgifter	14 031	11 007	4 227
Fellesutgifter grunnskole	3 654	3 811	3 537
Fellesutgifter barnehage	25 100	23 533	20 475
Mosjordet barnehage	6 508	6 391	7 231
Vidarheim Barnehage	13 494	13 240	13 643
Aurvoll skole	12 136	11 430	13 173
Solvang skole	22 935	21 451	22 815
Øyer ungdomsskole	19 935	19 592	19 269
Helse og familie	40 072	55 584	63 439
Øyer helsehus	41 344	42 469	47 926
Hjemmebaserte tjenester	28 090	22 112	24 102
Miljøtjenester og bofellesskap	32 712	30 842	33 193
Kultur og fellestjenester	16 070	15 981	15 232
Eiendom og anlegg	22 123	22 753	22 757
Vann og avløp	-8 906	2 875	2 813
Plan og utvikling	2 572	4 093	4 002
Skatt og finans	0	0	-6 412
Investeringer	0	-12 660	-12 103
Netto for alle områder	331 758	324 067	327 899

FRIE INNTEKTER

	2020	2021	2022	2023	2024
Sum frie disponible inntekter	-362 646	-366 578	-367 025	-368 152	-370 513

FORDELING AV NETTO DRIFTSRAMMER I ØKONOMIPLANPERIODEN

	2021	2022	2023	2024
Sentraladministrasjonen	9 199	9 199	9 199	9 199
Folkevalgte	4 493	4 313	4 493	4 313
Interkommunalt samarbeid	26 195	26 129	26 129	26 129
Fellesutgifter	14 031	13 001	12 971	12 971
Fellesutgifter grunnskole	3 654	3 854	3 854	3 854
Fellesutgifter barnehage	25 100	25 100	25 100	25 100
Mosjordet barnehage	6 508	6 508	6 508	6 508
Vidarheim barnehage	13 494	13 494	13 494	13 494
Aurvoll skole	12 136	11 641	11 641	11 641
Solvang skole	22 935	21 840	21 840	21 840
Øyer ungdomsskole	19 935	19 935	19 935	19 935
Helse og familie	40 072	39 672	39 672	39 672
Øyer helsehus	41 344	41 344	41 344	41 344
Hjemmebaserte tjenester	28 090	28 090	28 090	28 090
Miljøterapitjenester	32 712	32 712	32 712	32 712
Kultur og service	16 070	16 040	16 070	16 040
Eiendom og anlegg	22 123	22 123	22 123	22 123
Veg, vann og avløp	-8 906	-8 966	-9 566	-9 566
Plan og utvikling	2 572	1 472	1 472	1 472
SUM NETTO DRIFTSRAMME	331 758	327 502	327 082	326 872

HOVEDOVERSIKT DRIFT

Tabellen under er satt opp ut fra kommunedirektørens innstilling til budsjett og er foreløpig. Tallene vil først være fullstendige og bli oppdatert når all detaljbudsjettering er ferdigstilt.

§ 5-6. Økonomisk oversikt etter art – drift			
Budsjett			
Tall i 1000 kroner	Budsjett 2021	Budsjett 2020	Regnskap 2019
Driftsinntekter			
Rammetilskudd	-156 693	-154 104	-148 943
Inntekts- og formuesskatt	-163 446	-157 996	-155 837
Eiendomsskatt	-34 450	-36 700	-38 250
Andre skatteinntekter	-150	-150	-154
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-11 989	-13 931	-21 798
Overføringer og tilskudd fra andre	-46 854	-47 369	-69 097
Brukerbetalinger	-14 828	-14 828	-13 637
Salgs- og leieinntekter	-82 346	-83 130	-80 963
Sum driftsinntekter	-510 756	-508 208	-528 679
Driftsutgifter			
Lønnsutgifter	240 870	234 537	249 513
Sosiale utgifter	69 913	69 913	64 805
Kjøp av varer og tjenester	142 887	147 252	153 741
Overføringer og tilskudd til andre	25 946	23 431	30 176
Avskrivninger	42 000	54 243	52 573
Sum driftsutgifter	521 616	529 376	550 808
Brutto driftsresultat	10 860	21 168	22 129
Finansinntekter/Finansutgifter			
Renteinntekter	-1 434	-2 635	-3 274
Utbytter	-10 527	-9 877	-9 842
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0
Renteutgifter	9 845	15 345	14 052
Avdrag på lån	27 200	26 340	26 056
Netto finansutgifter	25 084	29 173	26 992
Motpost avskrivninger	-42 000	-54 660	-52 573
Netto driftsresultat	-6 055	-4 319	-3 452
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:			
Overføring til investering	0	0	0
Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	-3 031	-4 437	-1 997
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	9 086	8 756	15 063
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	-9 614
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	6 055	4 319	3 452
Fremført til inndeckning i senere år (merforbruk)	0	0	0

BEVILGNINGSOVERSIKT INVESTERINGER § 5-5

Kommunestyret skal vedta investeringsbudsjett for påfølgende år, jfr. kommuneloven § 14-4. Budsjettvedtaket skal stilles opp etter bestemmelser i regnskapsforskriftens § 5-5.

§ 5-5. Bevilgningsoversikter – investering			
Budsjett			
Tall i 1000 kroner	Budsjett 2021	Budsjett 2020	Regnskap 2019
Investeringsutgifter			
Investeringer i varige driftsmidler	29 060	32 195	51 606
Tilskudd til andres investeringer	0	0	439
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	1 200	1 100	1 047
Utlån av egne midler	10 000	10 000	15 011
Avdrag på lån	4 000	4 500	1 445
Sum investeringsutgifter	44 260	47 795	69 547
Investeringsinntekter			
Kompensasjon for merverdiavgift	-3 372	-2 735	-3 775
Tilskudd fra andre	-850	0	-28 126
Salg av varige driftsmidler	-3 000	-3 000	-1 572
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	-523
Utdeling fra selskaper	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-4 000	-4 500	-4 687
Bruk av lån	-33 038	-37 560	-30 033
Sum investeringsinntekter	-44 260	-47 795	-68 716
Videreutlån			
Videreutlån	10 000	10 000	0
Bruk av lån til videreutlån	-10 000	-10 000	0
Avdrag på lån til videreutlån	4 000	4 500	0
Mottatte avdrag på videreutlån	-4 000	-4 500	0
Netto utgifter videreutlån	0	0	0
Overføring fra drift og netto avsetninger			
Overføring fra drift	0	0	
Netto avsetninger til eller bruk av bundne investeringsfond	0	0	3 060
Netto avsetninger til eller bruk av ubundet investeringsfond	0	0	326
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	0	0	3 386
Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)	0	0	4 217

§ 5-5. Bevilgningsoversikter – investering

Budsjett til fordeling på prosjekt

Tall i 1000 kroner	Budsjett 2021	Budsjett 2020	Regnskap 2019
Fra bevilgningsoversikt:			
Netto investeringer til fordeling:	32 195	32 195	52 045
Fordeling på prosjekt			
3-1 IKT-prosjekter	1 250		
Kjøp av IKT-utstyr	650		
IKT-prosjekter barnehage	150		
Kjøp av iPader	600		
Innføring DigiSOS	200		
Kjøp av biler	1 500		
Automatiske døråpnere og adgangskontroll	640		
Ventilasjonsanlegg med varmegjenvinner	750		
Fasadeoppgradering midtre inngangsparti	500		
ENØK-tiltak kommunale bygg	2 180		
4G nett heisalarmer	350		
Lydisolering og oppgradering kontorer	750		
Utskifting vinduer1982-bygget	600		
Tingberg - ventilasjon med kjøling	1 600		
Solavskjerming 1915-bygget og 1995-bygget	700		
Klappseter i amfi	850		
Asfalt inngangspartier og furulunden	400		
Oppussing samfunnshussalen	150		
Utvendig solavskjerming Granrudtorget	150		
Vanntåkeanlegg	1 950		
Varmestyring	100		
Oppjustere varmeovner	140		
Kulturminneskiltning	400		
Opparbeidelse/sikring lekeplass Tingberg boligfelt	300		
INVESTERINGER BYGG OG ANLEGG	16 860		
Høydebasseng Øyer Hafjell	4 000		
Hovedledningsnett til høydebasseng Øyer Hafjell	1 000		
Rehabilitering kummer og ledningstrekk	1 000		
Avløpstiltak sammen med Lillehammer kommune	2 000		
Tilknytning randsone Flatstulen (Øygardsvegen)	2 000		
Dimensjonsøkning VL Berg SP Ensby - med Nye vegger	600		
Lastebil med kran	1 200		
Rehabilitering VL Hafjell hotell - Solvang	200		
Rehabilitering SP Kneika - Ruglykkja	200		
INVESTERINGER SJØLKOST	12 200		
Sum fordelt	29 060	32 195	52 045
Egenkapitalinnskudd KLP	1 200		
Nye formidlingslån	10 000		
Avdrag formidlingslån	4 000		
ANDRE INVESTERINGER	15 200		
SUM TOTALT INVESTERINGSBUDSJETT	44 260	47 795	76 433

INVESTERINGSTILTAK I ØKONOMIPLANPERIODEN

INVESTINGER I ØKONOMIPLANPERIODEN 2021-2024					
STED	TILTAK	2021	2022	2023	2024
Sentraladministrasjon	3-1 IKT-prosjekter	1 250	870	1 000	1 000
Felles	Kjøp av IKT-utstyr	650	650	650	650
Barnehage	IKT-prosjekter barnehage	150			
Skole	Kjøp av iPader	600	600	600	600
Helse og familie	Innføring DigiSOS	200			
Felles	Kjøp av biler	1 500			
Aurvoll skole	Automatiske døråpnere og adgangskontroll	640			
Bakketun	Oppgradering ventilasjonsanlegg		700		
Vidarheim barnehage	Ventilasjonsanlegg med varmegjenvinner	750			
Bakketun	Fasadeoppgradering midtre inngangsparti	500			
Bolig og eiendom	ENØK-tiltak kommunale bygg	2 180			
Bolig og eiendom	4G nett heisalarmer	350			
Tretten samfunnshus	Ventilasjonsanlegg				1 500
Tretten samfunnshus	Universell utforming		300	4 200	
Tretten kontorbygg	Nytt ventilasjonsanlegg		900		
Tretten kontorbygg	Lydisolering og oppgradering kontorer	750			
Tretten kontorbygg	Utskiifting vinduer1982-bygget	600			
Øyer helsehus	HMS-tiltak vestre hovedinngang			750	
Øyer helsehus	Sprinkelanlegg			1 000	
Øyer rådhus	Tingberg - ventilasjon med kjøling	1 600			
Øyer rådhus	Solavskjerming 1915-bygget og 1995-bygget	700			
Solvang skole	Klappseter i amfi	850			
Trettenhallen	Rehabilitering utvendig tak		1 500		
Øyer ungdomsskole	Asfalt inngangspartier og furulunden	400			
Øyer samfunnshus	Ventilasjonsanlegg				1 000
Øyer samfunnshus	Oppussing samfunnshussalen	150			
Kommunale leiligheter	Utvendig solavskjerming Granrudtorget	150			
Kommunale leiligheter	4 leiligheter Trodal		6 000	8 000	
Øyer og Tretten kirke	Vannåkeanlegg	1 950	1 950		
Tretten kirke	Varmestyring	100			
Øyer kirke	Oppjustere varmeovner	140			
Øyer kirke	Kirketårn		500		
Øyer kirke	Gressklipper			150	
Kultur	Kulturminneskiltning	400			
Boligfelt	Trodal boligfelt - trinn 2			20 000	
Tingberg boligfelt	Opparbeidelse/sikring lekeplass	300			
	INVESTINGER BYGG OG ANLEGG	16 860	13 970	36 350	4 750
Vann og avløp	Høydebasseng Øyer/Hafjell	4 000	4 000		
Vann og avløp	Hovedledningsnett til høydebasseng Øyer Hafjell	1 000			
Vann og avløp	Øvre trykksone Tingberg - ledningsanlegg Haug-Øyer kirke				4 000
Vann og avløp	Høydebasseng Hunder (Sørbygdstrengen)				6 000
Vann og avløp	Rehabilitering kummer og ledningstrekk	1 000	1 000	1 000	1 000
Vann og avløp	Avløpstiltak sammen med Lillehammer kommune	2 000	2 000	2 000	2 000
Vann og avløp	Tilknytning randsone Flatstulen (Øygardsvegen)	2 000			
Vann og avløp	Dimensjonsøkning VL Berg - SP Ensby - med Nye Veger	600			
Vann og avløp	Lastebil med kran	1 200			
Vann og avløp	Rehabilitering VL Hafjell hotell - Solvang	200	2 000		
Vann og avløp	Rehabilitering SP Kneika - Ruglykkja	200	2 000		
	INVESTINGER SJØLKOST	12 200	11 000	3 000	13 000

Andre investeringer				
Egenkapitalinnskudd KLP	1 200	1 200	1 200	1 200
Nye startlån (Husbanken)	10 000	10 000	10 000	10 000
Avdrag startlån	4 000	4 000	4 000	4 000
INVESTERINGER SAMLA	44 260	40 170	54 550	32 950
FINANSIERING	2021	2022	2023	2024
Bruk av lån	- 10 838	- 6 976	- 22 780	- 5 000
Bruk av lån sjølkost	- 12 200	- 11 000	- 3 000	- 13 000
Bruk av lån startlån	- 10 000	- 10 000	- 10 000	- 10 000
Overført fra driftsbudsjettet	-	-	-	-
Bruk av ubundne investeringsfond	-	-	-	-
Mottatte avdrag utlån	- 4 000	- 4 000	- 4 000	- 4 000
Inntekter fra salg av anleggsmidler	- 3 000	- 3 000	- 4 500	-
Tilskudd	- 850	- 400	-	-
Andre inntekter	-	- 2 000	- 3 000	-
Kompensasjon for merverdiavgift	- 3 372	- 2 794	- 7 270	- 950
SUM FINANSIERING	- 44 260	- 40 170	- 54 550	- 32 950

Kommentar til finansiering

Bruk av lån

Lån til sjølkostområdene finansieres som kapitalkostnader innenfor de enkelte gebyrbelagte tjenester.

Låneopptak til øvrige kommunale investeringer er innenfor vedtatte handlingsregler, med unntak av anslaget på videre utbygging i Trodal (2023). Her vil det bli sett nærmere på inntektsanslaget.

Inntekter fra salg av anleggsmidler

I økonomiplanperioden ligger det inne årlige inntekter fra salg av kommunale boliger, jf. kommunestyresak om salg av kommunal eiendomsmasse. Det er lagt inn en årlig salgsinntekt på 3 millioner kr. Dette er sett på som egenfinansiering av investeringer i planperioden, og det foretas ikke overføring fra drift til investeringsprosjekter i 2021-2024. Det er videre lagt inn salgsinntekter Trodal fra 2023, dette avhenger av framdriften og omfanget i videre arbeid med prosjektet.

Tilskudd og andre inntekter

Det er forutsatt tilskudd fra Husbanken til bygging av større kommunale leiligheter, og et er lagt til grunn tilskudd/ekstern medfinansiering av vanntåkeanlegg i kirkene og kulturminneskiltning.

Kommentar til investeringstiltakene

3-1 IKT-prosjekter

Det er budsjettetert midler til regionale digitaliseringsprosjekter. Planlagte IKT-satsinger framover er utvidet bruk av fellesløsninger som utvikles av KS, videre arbeid med digitalisering av arbeidet på plan og byggesak, videreutvikling av klasseromspraksis ifbm. erstatning av It`s Learning, forprosjekt nytt arkivssystem og videreutvikling av økonomisystemet med fokus på gjenbruk av data.

Kjøp av IKT-utstyr

Det settes av årlige investeringsmidler til kommunens samla kjøp av pc'er, dokkingstasjoner og større dataskjermer.

IKT-prosjekter barnehage

Barnehagene mangler digital kompetanse og digitale verktøy for å møte rammeplanen på disse områdene. Det er derfor skissert et digitaliseringsprosjekt i de kommunale barnehagene med tre hovedmål; tilstrekkelig med trådløse punkt i barnehagene, innkjøp av teknisk utstyr og kompetanseheving for personalet.

Kjøp av iPader skole

Årlige midler til kjøp/utskifting av iPader på de tre skolene.

Innføring DigiSOS

Innkjøp av elektronisk saksbehandlingssystem DigiSOS for sosialhjelpstjenester. Det er under avklaring om dette skal gjøres som et 3-1-prosjekt sammen med Lillehammer og Gausdal.

Bygg og eiendom

Aurvoll skole: Automatiske døråpnere og adgangskontroll

Automatiske døråpnere i 3 inngangsdører for bevegelsehemmede barn. Adgangskontroll/automatiske dørlåser for 8-10 ytterdører samt utskifting av dør.

Vidarheim barnehage: Ventilasjonsanlegg med varmegjenvinner

Nytt ventilasjonsanlegg med roterende varmegjenvinner. Skifte ut gammel glykosegjenvinner/plateveksler til roterende gjenvinner.

Bakketun: Oppgradering ventilasjonsanlegg

Oppgradering av ventilasjonsanlegget på Bakketun bosenter.

Bakketun: Fasadeoppgradering midtre inngangsparti

Utskifting av utvendig panel og vinduskarmer ved midtre inngangsparti.

ENØK-tiltak kommunale bygg

Diverse enøktiltak slik som styring energi og energisparing. Disse tiltakene ses også i sammenheng med andre oppgraderinger av bygg.

4G nett heisalarmer

Overføring av alarmer fra heiser foregår i dag på 2G-nettet. Dette nettet skal fases ut og erstattes av 4G-nettet. Det er ennå noe uklart når utfasingen vil skje, men i løpet av 1-2 år er forventet.

Kommunen har 15 heiser som da blir uten kommunikasjon mot alarmsentral, og for å opprettholde alarmlinjene må de gamle 2G-senderne skiftes ut med 4G-sendere.

Tretten samfunnshus: Ventilasjonsanlegg

Rehabilitering og oppgradering av gamle ventilasjonsanlegg i kafe og samfunnshuset.

Tretten samfunnshus: Universell utforming

Universell utforming av bygget, hovedsakelig inngangsparti, heis og WC.

Tretten kontorbygg: Nytt ventilasjonsanlegg

Nytt ventilasjonsanlegg til deler av kontorbygget er påkrevd.

Tretten kontorbygg: Lydisolering og oppgradering kontorer

Lydisolering og oppussing av kontorer i 2. etasje.

Tretten kontorbygg: Utskifting av vinduer

Utskifting av 34 vinduer i 1982-bygget.

Øyer helsehus: HMS-tiltak vestre hovedinngang

Overbygg og sikring ved varmekabler i trapp og rullebane i vestre hovedinngangen til kantine og møterom i 2001-bygningen. Dette er vurdert som et HMS-tiltak.

Øyer helsehus: Sprinkelanlegg

Fullføre sprinkleranlegg til komplett anlegg.

Tingberg: Ventilasjon med kjøling

Ventilasjon med kjøling i gamlebygget.

Tingberg: Solavskjerming

Utskifting av solavskjerming i 1915-bygget og 1995-bygget.

Solvang skole: Klappseter amfi

Montering av klappseter i amfiet.

Tretten idrettshall: Rehabilitering utvendig tak

Fjerne gamle takplater, nytt undertak og nytt takbelegg.

Øyer ungdomsskole: Asfaltering inngangspartier og furulunden

Asfalt foran inngangspartier og oppussing av furulunden. HMS-tiltak som bedrer inn klimaet. Dette er fortsettelse av prosjektet i bakgården mellom ulike innganger.

Øyer samfunnshus: Ventilasjonsanlegg

Istandsetting av ventilasjonsanlegg til en teknisk minimumsløsning. Gjelder samfunnshussal, kafe og ungdomsklubb

Øyer samfunnshus: Oppussing samfunnshussalen

Det foretas først prosjektering. Planlagte tiltak er ny takhimling med belysning, maling av staffasje/ listverk, beising av vegger og nytt lydanlegg.

Solavskjerming Granrudtorget

Utvendig solavskjerming i kommunale leiligheter i Granrudtorget.

Kommunale leiligheter Trodal

4 stk. 5-roms leiligheter i ett bygg i Trodal. Finansieres med tilskudd fra Husbanken.

Vanntåkeanlegg Øyer og Tretten kirker

Dette er tiltak angående brannsikring av våre kirker. Vanntåkeanlegg har den fordel ved aktivering at vannskadene blir minimale.

Varmestyring Tretten kirke

Oppjustering av varmeovner.

Tårn Øyer kirke

Reparasjon av kirketårnet i Øyer kirke.

Gressklipper Øyer kirke

Anskaffelse av ny gressklipper til erstatning for gammel og slitt klipper.

Kulturminneskilting

Midler til å produsere og sette opp skilt til kulturminner i henhold til vedtatt kulturminneplan. Det søkes om eksterne midler til tiltaket i tillegg til kommunal bevilgning.

Trodal boligfelt – trinn 2

Flomsikring og opparbeidelse av infrastruktur internt i trinn 2.

Tingberg boligfelt: Lekeplass

Opparbeidelse/sikring lekeplass, jfr. Vedtatte rekkefølgebestemmelser.

Vann og avløp (sjølkost)

Høydebasseng Øyer/Hafjell

Utrede et nytt høydebasseng mot Hafjell. Kapasitetsøkning og driftssikkerhet på drikkevannsforsyningen.

Hovedledningsnett til høydebasseng Øyer Hafjell

Ledningsnett til bassenget omtalt i prosjekt Høydebasseng Øyer/Hafjell.

Øvre trykksone Tingberg - ledningsanlegg Haug-Øyer kirke

Ledningsnett for brannvann til Øyer kirke.

Høydebasseng Hunder (Sørbygdstrengen)

Utrede muligheten for et nytt høydebasseng ved Hunder for å øke kapasiteten og driftssikkerheten i drikkevannsforsyningen.

Rehabilitering kummer og ledningstrekk

Mindre tiltak på ledningsnettet, få stengt lekkasjer ut av drikkevannsnettet og inn i avløpsnettet.

Avløpstiltak sammen med Lillehammer kommune

Investeringer på felles-nett i Lillehammer kommune, utløst av Lillehammer kommune.

Tilknytning randsone Flatstulen (Øygardsvegen)

Tilknytning av husene i Øygardsvegen på det kommunale nettet. Forutsetter at alle forplikter seg til å tilkobles både vann og avløp.

Dimensjonsøkning VL Berg - SP Ensby - med Nye Veger

Nye veger må legges om noen av kommunens ledninger i forbindelse med utbygging av E6. Vi bestiller en økning av dimensjon på disse der det er ønsket.

Lastebil med kran

Liten lastebil med kran. Skal gå i daglig drift som arbeidsbil, men med mulighet for å løfte tunge deler og utstyr. Vi har i dag svært mange løft langt over grensen for HMS. Dette vil forbedre dette, samt spare oss for å måtte kjøpe både en bil og en traktor.

Rehabilitering VL Hafjell hotell – Solvang

Utrede muligheten for rehabilitering, eller utkobling, av ledningen på utsiden av Hafjell hotell/Spar. Ledningen ligger veldig nært E6 og er av gammel dårlig kvalitet.

Rehabilitering SP Kneika - Ruglykkja

Gammel betongledning i dårlig tilstand, røtter og krakelering. Vurdere å rehabilitere eller legge om. Prosjektet vurderes i sammenheng med tomtosalg/ tomteutnyttelse i området.

EIENDOMSSKATT

	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Inntekter fra eiendomsskatt	36 700	34 450	34 850	35 250	35 650

Fra 2020 ble det innført lovbestemt reduksjon av takstgrunnlaget for eiendomsskattetakster med 30 %. Kommunedirektørens budsjettinnstilling bygger på at det skrives ut eiendomsskatt for boliger og fritidsboliger med 4 promille i økonomiplanperioden.

NÆRINGSFOND

Øyer kommune har to næringsfond. Et kommunalt næringsfond med statlig påfyll, der kriteriene for bruken baserer seg på statens generelle retningslinjer utarbeidet av Kommunal- og regionaldepartementet. Videre har kommunen et kommunalt næringsfond med egne avsatte midler. I tillegg til disse to fondene er det i 2020 opprettet et nytt fond for ekstraordinære næringsfondsmidler tildelt fra Innlandet fylkeskommune i forbindelse med Covid-19.

Fondsbeholdning på fondet med statlig påfyll var per 1.1.2020 på 652.000 kr. Av dette var 234.085 kr disponible midler (differansen er bevilgede midler som foreløpig ikke har kommet til utbetaling). Ved utgangen av oktober 2020 har fondet 43.505 kr disponibelt.

Kommunalt næringsfond med egne avsatte midler hadde per 1.1.2020 en saldo på 934.718 kr. Hele dette beløpet var per 1. januar disponibelt. Ved utgangen av oktober 2020 har fondet 846.218 kr disponibelt. I 2021 budsjetteres det med 700.000 kr til kommunalt tiltaksarbeid. I tillegg kommer 200.000 kr i tilskudd til skiløyper. Disse midlene videreføres på samme nivå i økonomiplanperioden.

Fondet for ekstraordinære Covid-19 midler ble i juli 2020 tildelt 2.076.215 kr fra Innlandet fylkeskommune. Ved utgangen av oktober 2020 har fondet 286.215 kr i disponible midler.

STATUS

ØKONOMI

Oversikt over netto driftsresultat

	Regnskap	Regnskap	Budsjett	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Netto driftsresultat	-16,3	-3,5	-9,3	-9,8	-12,8	-13,5	-14,8
Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter	3,2	0,7	1,8	1,8	2,2	2,3	2,4

Kommentar til tabellen: For 2020-2024 er netto driftsresultat vist som budsjettert avsetning til disposisjonsfond i forhold til anslag på brutto driftsinntekter.

Lånegjeld

	Øyer 2019	Oppland 2019	Landet uten Oslo 2019
Netto lånegjeld per innbygger	105 842	82 241	80 878

Kilde: SSB, KOSTRA

Utvikling av lånegjeld

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Lånegjeld pr. 01.01	611 344	593 844	610 638	638 981	635 757	639 704
Nye lån	10 000	48 000	59 543	27 976	35 780	28 000
Avdrag	27 500	31 206	31 200	31 200	31 833	32 167
Lånegjeld pr. 31.12	593 844	610 638	638 981	635 757	639 704	635 537
Utlån	51 910	57 325	63 325	69 325	74 991	80 325
Ubrukte lånemidler	7 919	0	0	0	0	0
Netto lånegjeld	534 015	553 313	575 656	566 432	564 713	555 212
Lånegjeld pr. innbygger	104	107	111	109	108	106

Regnskapsføring av pensjon

Summen av medlemsinnskudd (arbeidstakers andel) og den delen arbeidsgiver skal betale av lønnsutbetalingene tilsvarer den totale pensjonspremien som kommunen betaler til pensjonsforsikrings-selskapene for det aktuelle året. Beløpet som blir utgiftsført i driftsregnskapet er derimot det beløpet som pensjonsforsikrings-selskapene regner ut (ut fra langsiktige forutsetninger om avkastning, lønnsvekst og G-regulering) til å være årets pensjonskostnad for Øyer. Forskjellen mellom betalt pensjonspremie og utregna pensjonskostnad blir kalla *premieavvik*, og dette skal inntekts- eller utgiftsføres både i driftsregnskapet og i balansen.

Etter regler i forskrift om årsregnskap og årsberetning for kommuner, er det gitt mulighet til at forskjellen mellom innbetalt premie og utregna kostnad i perioden 2003 til 2010, skal kunne føres i regnskapet over de neste 15 år. Fra 2011 er regelen endra slik at premieavvik fra og med 2011 kan

FSK-sak 125/2020: Formannskapetets innstilling, av 10.11.2020

føres i regnskapet over de neste 10 årene. Fra 2015 skal premieavvik regnskapsføres over 7 år. Etter prognose fra pensjonselskapene vil det i 2021 blir tilbakeført (utgiftsført) premieavvik på 5 millioner kroner, mens anslag på åretspremieavvik er på 12 millioner kroner.

Gjennom årene denne ordningen har vært har Øyer kommune betalt mer i premie enn hva som har vært utregna som pensjonskostnad. Pr. 31.12.19 er forskjellen mellom innbetalt premie og utgiftsført pensjonskostnad på 22,7 millioner kroner (det skal i tillegg beregnes arbeidsgiveravgift på dette). På grunn av at det er den beregna kostnaden, og ikke det vi faktisk har betalt som blir ført i regnskapet, har dette over år gitt et positivt premieavvik. Et positivt premieavvik blir inntektsført i driftsregnskapet det året premieavviket oppstår, og ført i balansen som fordring på pensjonsordninga. I de neste 15, 10 og 7 årene må akkumulert premieavvik kostnadsføres i driftsregnskapet.

Prognoser for premieavvik i planperioden er viser betydelig økning, både når det gjelder årlig premieavvik og beløpene som skal tilbakeføres. Ved avslutning av årsregnskap 2018 ble det opprettet et pensjonsfond, som over tid bør bygges opp til å håndtere framtidig forpliktende premieavvik. Fondet vil være et disposisjonsfond, som årlig premieavvik avsettes til.

Regnskapsføring av pensjon SPK

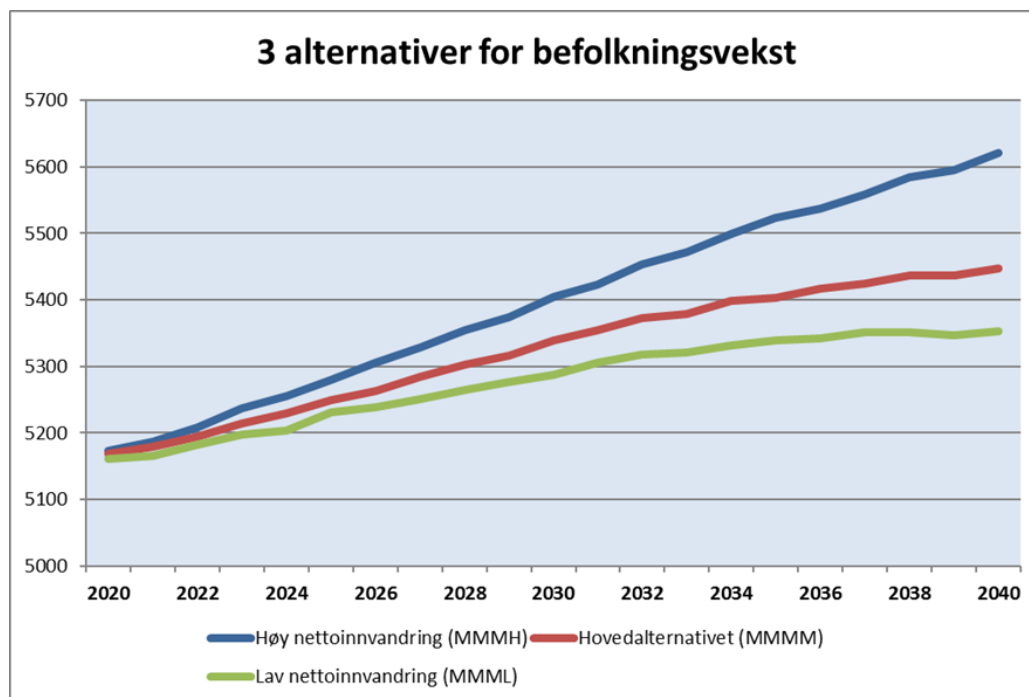
År	Premieavvik	Tilbakeført	Akkumulert premieavvik
2009	-90	-27	70
2010	215	-24	270
2011	-1 353	-38	-1 121
2012	-843	97	-1 867
2013	-1 092	181	-2 778
2014	-613	290	-3 101
2015	584	378	-2 140
2016	-85	294	-1 930
2017	-368	306	-1 992
2018	-545	339	-2 197
2019	827	459	-912

Regnskapsføring av pensjon KLP

År	Premieavvik	Tilbakeført	Akkumulert premieavvik
2009	460	-412	5 072
2010	-46	-505	5 236
2011	1 938	-502	6 672
2012	7 512	-696	13 488
2013	1 671	-1 447	13 709
2014	819	-1 614	12 914
2015	5 874	-2 725	16 063
2016	3 593	-2 570	17 085
2017	4 705	-3 083	18 706
2018	6 387	-3 529	21 564
2019	6 455	-4 361	23 657

Netto framtidig forpliktende premieavvik	22 746
Pensjonsfond	5 140

DEMOGRAFI

Folketallsutviklingen er svært viktig både i forhold til samfunnsutviklinga og til de økonomiske overføringene fra staten. Øyer kommune er av de få kommunene i Innlandet som har stabilisert folketallet, og de siste årene har vi hatt vekst i folketallet. Prognosene viser at kommunen vil få en gradvis vekst i folketallet også i årene framover. Dette er svært positivt, mens befolknings sammensetningen i kommunen framover er noe mer urovekkende.

ØYER	2020	2021	2024	2030	2035	2040
0-5 år	311	319	318	320	318	311
6-15 år	547	541	540	567	575	577
16-66 år	3 369	3 359	3 358	3 318	3 240	3 195
67-79 år	655	679	717	738	826	866
80-89 år	229	227	247	332	368	392
90 år+	58	55	50	64	76	106
Totalt	5 169	5 180	5 230	5 339	5 403	5 477

SSB: Framskrevet folkemengde etter region, alder og år

Hovedalternativet MMMM

Tallgrunnlaget som denne tabellen baserer seg på middelalternativet, det vil si middels fruktbarhet, levealder, innenlands flytting og innvandring. Det er mange positive signaler i tabellen. Antall barn i grunnskolen vokser utover i perioden. Antall barn i barnehagealder holder seg på et stabilt nivå. Det er bekymringsfullt at antall personer i yrkesaktiv alder minker i perioden, samtidig som vi har en sterk vekst i personer fra 67 år og oppover. Dette er i tråd med situasjonen i landet for øvrig. Grunnskole og helse og omsorg er de mest ressurskrevende sektorene i enhver kommune. Med tanke på at antall yrkesaktive i perioden nesten stagnerer, vil inntektsgrunnlaget med tanke på skatteinngangen bli lavere. I dette framtidsscenarioet blir det svært viktig for Øyer å styrke folkehelsearbeidet i kommunen og drive mer aktivt med tanke på forebyggende tiltak for alle aldersgrupper. Dette er en god investering med tanke på framtida og kommuneøkonomien.

FSK-sak 125/2020: Formannskapetets innstilling, av 10.11.2020

Helsetilstanden i befolkningen

Folkemeldingen, «Mestring og muligheter» (Meld. St. 19 (2014–2015)) legger føringer for at kommunen i større grad skal legge til rette for helsefremmende og forebyggende virksomhet.

LIKESTILLING

Øyer kommune har stor overvekt av kvinnelige tilsatte totalt sett og spesielt i de lavest lønnede yrkene. I lederstillinger (i kommuneledelsen og blant tjenesteledere og avdelingsledere) er forholdet kvinner/menn svært likt. I andre stillingskategorier er det ensidig eller skjev fordeling med hensyn til kjønn. Det er flere kvinner enn menn som arbeider deltid.

I Øyer kommune blir det arbeidet for å redusere uønsket deltid og få innarbeidet en heltidskultur. Det er fremdeles et mål å rekruttere flere mannlige medarbeidere i kvinnedominerte yrker og utjevne lønnsforskjellene der det er naturlig ut fra funksjon og kompetanse.

Kommunen ønsker å være åpen og inkluderende både i forhold etnisitet og funksjonsnivå. Ved nyrekruttering er det et mål at minimum en minoritetsspråklig søker blir innkalt til intervju dersom de er kvalifisert for stillingen.

INTEGRERING

Øyer kommune er proaktive med tanke på bosetting og integrering av innvandrere, og med å få flyktninger ut i meningsfull aktivitet. Samfunnsoppdraget er at flyktninger og innvandrere skal bli sosialt, økonomisk og kulturelt integrert. Dette er en oppgave for hele lokalsamfunnet. Integrering er en kontinuerlig prosess og handler om positivt samspill mellom innvandrere, lokalsamfunn og offentlig sektor.

BEREDSKAP

Kommunene utgjør fundamentet i samfunnets kriseberedskap ut fra prinsippet om at alle kriser skal håndteres på lavest mulig nivå. Kommunene har beredskapsplikt i hht. Lov om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og plikter å utarbeide risiko- og sårbarhetsanalyse. I Øyer kommune har vi risiko- og sårbarhetsanalyser (interkommunal ROS 2018) og overordna kommunal beredskapsplan. I tillegg til overordna planer, så har vi også planer på de forskjellige tjenesteområdene.

Risiko- og sårbarhetsanalysen kartlegger hvilke uønskede hendelser som kan inntreffe i kommunen, vurderer sannsynligheten for at hendelsene kan komme til å skje og konsekvenser av disse. Det skal vurderes forebyggende tiltak for å hindre at uønskede hendelser skjer og konsekvensreducerende tiltak om/når slike hendelser skjer.

Øyer kommune har overordna beredskapsplan som inneholder en oversikt over hvilke tiltak kommunen har forberedt for å håndtere uønskede hendelser. Beredskapsplanen blir mer eller mindre kontinuerlig oppdatert, og kommunen gjennomfører beredskapsøving i tråd med Fylkesmannen sitt oppsett. Ut over dette har vi årlig møte i Beredskapsrådet og i den kommunale kriseledelsen. I februar 2020 gjennomførte Øyer kommune en øvelse i større omfang. Øvelsen ble koordinert av Fylkesmannen i Innlandet i samarbeid med Gausdal og Lillehammer kommuner. Fra mars og ut året 2020 har hele organisasjonen fått prøvd ut sin beredskapskapasitet gjennom pandemiens påvirkning av drift og tilgjengelighet.

FSK-sak 125/2020: Formannskapetets innstilling, av 10.11.2020

PLANOPPGAVER I ØKONOMIPLANPERIODEN

Ny planstrategi er under utarbeidelse i Øyer kommune og vil bli vedtatt av kommunestyret på nyåret 2021. den nye planstrategien vil gi oversikt over hvilke planer som skal utarbeides og revideres i økonomiplanperioden.

ØKONOMISKE HANDLINGSREGLER

Gjennom ny kommunelov er kommunens ansvar for å ivareta egen økonomi og handlingsrom på sikt tydeliggjort, og kommunestyret har fått en plikt til å fastsette finansielle måltall gjennom lokale måltall og handlingsregler. Øyer kommune etablerte fire økonomiske handlingsregler i økonomiplan 2018-2021, og disse fire handlingsreglene foreslås videreført i kommende planperiode. Handlingsreglene er utformet for å sikre bærekraft og soliditet i kommunens økonomi framover.

HANDLINGSREGEL 1: 1,75 % NETTO DRIFTSRESULTAT

Handlingsregel 1 innebærer at netto driftsresultat, det vil si resultat før bruk og avsetninger til fond, over tid skal være minimum 1,75 %. Dette er lagt til grunn i kommunedirektørens framlagte økonomiplanforslag, der netto driftsresultat i gjennomsnitt for årene 2021-2024 er 2,2 %.

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Handlingsregel 1	Netto driftsresultat 1,75 %					
Avsetning	8 756	8 756	9 836	12 791	13 473	14 843
Brutto driftsinntekter	-528 639	-544 498	-560 833	-577 658	-594 988	-612 837
Netto driftsresultat	-1,66 %	-1,61 %	-1,75 %	-2,21 %	-2,26 %	-2,42 %

HANDLINGSREGEL 2: DISPOSISJONSFOND 10 % AV DRIFTSINTEKTER

Øyer kommune har per utgangen av 2019 et disposisjonsfond på 42,8 millioner kr, dette tilsvarer 8,1 % av driftsinntektene. Per 1.11.2020 er disposisjonsfondet på 42,3 millioner kr, og det er budsjettert med netto avsetninger på 8,8 millioner kr inneværende år. Økonomisk årsprognose for 2020 etter 2. tertial viser merforbruk, hovedsakelig pga. pandemiutbruddet. Det forventes ikke avsetning til disposisjonsfond inneværende år, men bruk av fondet ved årsslutt.

I en normalsituasjon ville måltall for disposisjonsfondet i Øyer nå blitt økt til 12 %, men pga. koronasituasjonen og stor usikkerhet knytta til årets bruk av fond, fastholdes tidligere måltall om 10 %.

Det er fortsatt nødvendig å bygge opp disposisjonsfondet for å ha økonomiske reserver framover, bl.a. med tanke på kommunens lånegjeld og framtidig rentenivå. Med et netto driftsresultat som omtalt under handlingsregel 1 vil disposisjonsfondet kunne bygges opp med 9-13 millioner kr årlig i planperioden. Saldo på fondet framover vil avhenge av årsresultatet i 2020.

	2019	2020*	2021	2022	2023	2024
Handlingsregel 2	Disposisjonsfond 10 % av driftsinntekter					
Disposisjonsfond 31.12	42 829	51 585	60 921	73 212	86 185	100 528
	-8,1 %	-9,5 %	-10,9 %	-12,7 %	-14,5 %	-16,4 %

*Forutsetter opprinnelig budsjetert avsetning i 2020. Årsresultatet er svært usikkert pga. Covid-19-situasjonen.

HANDLINGSREGEL 3: KORRIGERT GJELD < 75 % AV DRIFTSINNTEKTER

Korrigert gjeld er samlet gjeld fratrukket lån til videreutlån og lån innenfor kommunens sjølkostområder. Anbefalt nivå er at gjeldsandelen ikke overstiger 70-75 % av driftsinntektene. Ved utgangen av 2019 var andel korrigert gjeld på 71 %. Framlagt økonomiplan legger opp til et nivå som går fra 67 % i 2021 til 58 % i 2024.

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Handlingsregel 3	Korrigert gjeld < 75 % av driftsinntekter					
Korrigert gjeld 31.12	375 313	377 472	376 078	365 078	369 682	356 549
	-71,0 %	-69,3 %	-67,1 %	-63,2 %	-62,1 %	-58,2 %

HANDLINGSREGEL 4: NYE LÅNEOPPTAK < 75 % AV ÅRLIGE AVDRAG (KORRIGERT GJELD)

Nye låneopptak til egne investeringer skal ikke overstige 75 % av årlige avdrag (korrigert gjeld). Framlagt investeringsplan bygger på denne handlingsregelen. Dette forutsetter bl.a. salgsinntekter fra salg av kommunal eiendomsmasse og salg av boliger i Trodal ved igangsettelse av trinn 2.

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Handlingsregel 4	Investeringer 75 % av årlige avdrag (korrigert gjeld)					
Nye låneopptak	10 230	20 550	10 838	6 976	22 780	5 000
75 % avdrag korrigert gjeld	13 985	14 261	14 357	14 312	14 087	14 087

KONSEKVENSER AV ØKONOMIPLAN OG ÅRSBUDSJETT 2021

Innsparingstiltak og inntektsøkning

Tiltak som gir innsparing/inntektsøkning i økonomiplanperioden, med utgangspunkt i opprinnelig budsjett 2020.

Tiltak	2021	2022	2023	2024
Samla budsjettreduksjon Helseregionsamarbeidet	-205	-205	-205	-205
Samla budsjettreduksjon økonomi, landbruk, brann, LRV	-451	-451	-451	-451
Øyers andel skatteoppkreverfunksjonen (5 måneder)	-400	-400	-400	-400
Innkjøpsamarbeid og kvalitetskoordinator	-20	-86	-86	-86
Effektivisering som følge av digitalisering	-500	-500	-500	-500
Gjennomgang av systemporteføljen	-500	-500	-500	-500
Reduserte utgifter skoleskyss	-200			
Styrkingstiltak barnehage	-830	-830	-830	-830
Voksenopplæring i egenregi fra høst 2021	0	-400	-400	-400
Reduksjon av nattevaktstillinger	-2000	-2 000	-2 000	-2 000
Oppsigelse av avtale - bruker i annen kommune	-2000	-2 000	-2 000	-2 000
Tilskudd til tros- og livssynssamfunn (ut av rammetilskudd)	-234	-234	-234	-234
Frivilligsentralen - øremerket tilskudd fra 2021	-200	-200	-200	-200
Vedlikehold kommunale bygg	-200	-200	-200	-200
Reduksjon strømpriser	-1000	-1 000	-1 000	-1 000
Kommunedelplan Øyer sør - konsulentutgifter	0	-300	-300	-300
Styrket planavdeling - kommunedelplan Øyer sør	0	-800	-800	-800
Utarbeidelse av klimaregnskap i 2020	-170	-170	-170	-170
	-8 910	-10 276	-10 276	-10 276

Kommentarer til innsparingstiltakene

Interkommunalt samarbeid har en samla budsjettreduksjon på 656 000 kr fra 2020 til 2021. Fellesenehetene ble utfordret på 8 % budsjettreduksjon og dette har vært utgangspunktet for økonomi, landbruk, brann og næring m.v. Besparelsen utgjør for Øyer kommune 450 000 kroner. Helseregionsamarbeidet gir reduserte utgifter for Øyer kommune på 200 000 i 2021. Her er det kostnadsreduksjon som følge av at antall KAD-plasser reduseres, mens det er utgiftsøkning på legevaktsamarbeidet.

Øyers andel for skatteoppkreverfunksjonen (helårseffekt, etter at det ble redusert for sju måneder i 2020) utgjør 0,4 millioner kroner, her er kommunen trukket tilsvarende i rammetilskudd.

Kjøp av tjenesten kvalitetskoordinator fra Lillehammer kommune er sagt opp med virkning fra 1.10.2021, funksjonen vil bli ivaretatt internt i Øyer.

Det er lagt inn innsparingstiltak som følge av gevinstrealisering, dette gjelder effektivisering både som følge av digitalisering og etter gjennomgang av systemporteføljen på datasystemer og forvaltning av IKT-utstyr. Mye av gevinsten fra digitalisering ligger i økt kvalitet og mindre risiko for saksbehandlingsfeil, samtidig som det er nødvendig å ha fokus på at innføring av løsninger vil kunne gi effekt som frigir ressurser.

Utgifter til skoleskyss er redusert i 2021 ut fra årets nivå, men her vil framtidig ny prismodell fra Innlandet fylkeskommune kunne gi økte utgifter for Øyer, slik at reduksjonen ligger kun inne for 2021.

Det er lagt inn kostnadsreduksjon på bakgrunn av at midler til styrkingstiltak i barnehage ikke deles ut fra 2021. Midlene erstattes av rådgiverstilling (utgiftsøkende tiltak).

I årsbudsjett 2020 var det forutsatt å etablere voksenopplæring i egenregi fra høsten 2020, dette skulle gi besparelser for kommunen på 0,4 millioner kroner i 2020 og ytterligere 0,4 fra 2021. Gjennomføring av tiltaket er ikke fulgt opp, blant annet som følge av koronautbruddet, og økonomisk besparelse skyves til høsten 2021.

Ved Øyer helsehus er det lagt inn som tiltak å redusere nattevaktstillinger med 2 millioner kroner i 2021.

Øyer kommune har sendt oppsigelse av avtale for bruker i nabokommune. Dette er utgifter som i dag ligger på Miljøtjenester og bofellesskap.

Nettoramme til Kultur og tjenester reduseres med 434 000 kr fra 2021, dette skyldes at tilskudd til tros- og livssynssamfunn, som tidligere er utbetalt av kommunen, statliggjøres og midler til Frivillig-sentralen blir øremerket. Kommunen er trukket i rammetilskudd for begge disse forholdene.

Innenfor Bolig og eiendom reduseres midler til vedlikehold med 0,2 millioner kroner fra 2021 og energibudsjettet reduseres med 1 million kroner som følge av lave strømpriser.

Styrket planavdeling som følge av arbeid med kommunedelplan Øyer sør utgår fra 2022, mens utgifter til utarbeidelse av klimaplan i 2020 frigjøres fra 2021.

Samlet legges det fram kostnadsreducerende tiltak på 9,5 million kroner i 2021.

TILTAK SOM ØKER DRIFTSUTGIFTENE

Tiltak som gir økte utgifter i økonomiplanperioden, med utgangspunkt i opprinnelig budsjett 2020.

Tiltak	2021	2022	2023	2024
Forutsatt prosjektfinansiering i 2020	300	300	300	300
Bortfall husleie og fellesutgifter Skattekontoret	685	685	685	685
Valg 2021 og 2023	180	0	180	0
Formannskapetets bevilgningspost	125	125	125	125
Salg eierandeler 2020	500	500	500	500
Etablering av bredbåndsfond	760			
Tilskudd skiløyper - øremerket nord i Øyer	200	200	200	200
Tilskudd World cup i Kvitfjell 2021 (fra disposisjonsfond)	250			
Stipendordning for å rekruttere yrkesgrupper	150	150	150	150
Nettoinntekt konsesjonskraft (reduksjon)	250	250	220	220
Rådgiverstilling skole og barnehage - tidlig	720	720	720	720
Tilskudd til private barnehager	1 050	1 050	1 050	1 050
Redusert foreldrebetaling i kommunale barnehager	100	100	100	100
Økt antall barn i private barnehager i nabokommuner	300	300	300	300
Redusert antall barn i private barnehager fra nabokommuner	170	170	170	170
Omstillingsmidler barneskoler i påvente av ressurmodell	1590	0	0	0
Stillingsressurs SLT-/ruskoordinator	600	600	600	600
Ubalanse i Helse og familietjenester	1 495	1 495	1 495	1 495
Økt stillingsressurs kreftkoordinator	230	230	230	230
Styrking aktivitet for eldre	205	205	205	205
Dansetilbud Øyer kulturskole	100	100	100	100
Kulturprisen	30		30	
Høyere avlønning stilling innen Kultur og fellestjenester	170	170	170	170
	10 160	7 350	7 530	7 320

Kommentarer til tiltak som øker driftsutgifter

Formannskapetets bevilgningspost foreslås økt til 200 000 kroner fra 2021, og gjennomføring av valg i 2021 og 2023 budsjetteres.

Budsjettet salg av eierandeler i 2020 og bortfall av husleie og fellesutgifter fra Skattekontoret gir inntektsreduksjon fra 2021.

Fra nåværende økonomiplan er det lagt inn årlige midler til en stipendordning for å knytte til seg personer under utdanning fra 2021. Ordningene er først og fremst tenkt retta mot sjukepleierstudenter, men det kan også være aktuelt med andre yrkesgrupper som er utfordrende å rekruttere til.

Som følge av lave strømpriser vil kommunens nettoinntekter fra konsesjonskraft reduseres, denne inntekten reduseres i økonomiplanperioden ut fra prognoser som foreligger på nåværende tidspunkt.

Det etableres bredbåndsfond, til dette fondet bevilges det 760 000 kr i 2021.

Det bevilges 200 000 kr i skiløypetilskudd øremerket drift av løypemaskina med base på Holmsetra.

Tilskudd til private barnehager 2021 beregnes ut fra kommunalt regnskap 2019, og gir økte satser og samlet økt tilskudd for neste år på en drøy million. Videre innenfor barnehagesektoren vil redusert foreldrebetaling (pga. søskenmoderasjon og ordning med gratis kjernetid), redusert antall barn i private barnehager fra nabokommuner og økt antall barn i private barnehager i nabokommuner gi Øyer kommune økte utgifter fra 2021 på anslagsvis 570 000 kr.

Det opprettes en 100 % fast stilling som rådgiver for å styrke tidlig innsats og forebyggende arbeid i skole og barnehage (omdisponering av tidligere fordelte styrkingsmidler).

Budsjettrammene til grunnskole er videreført på 2020-nivå, i påventa av ny ressursmodell fra høst 2021. Ny ressursmodell for grunnskolen vil gi omfordeling av økonomiske ressurser mellom skolene. Inntil modellen er på plass er det lagt inn omstillingsmidler på nærmere 1,6 millioner kroner til Aurvoll og Solvang pga. for høy inngangsfart til 2021.

Som følge av færre bosatte flyktninger i kommunen og reduksjon i integreringstilskudd ble det lagt inn innsparingstiltak innenfor Helse og familietjenesten fra 2020. Nødvendig omstillingsarbeid er ikke gjennomført inneværende år, og det er lagt inn styrket nettoramme for tjenesteenheten i 2021.

Øyer kommunes kreftkoordinatorressurs økes med 230 000 kr fra 2021, og det bevilges 600 000 kr til fast stilling som SLT- og rus-/pårørende koordinator.

For å øke aktivitetstilbud for eldre bevilges det 205 000 kr fra 2021.

Kulturskolen styrkes med 100 000 kr for etablering av dansetilbud som gruppetilbud fra 2021.

Innenfor Kultur og fellestjenester er det utgiftsøkende tiltak knyttet til Kulturprisen og differanse i lønnsnivå for stilling som er overflyttet internt i kommunen.

Samlet gir dette utgiftsøkende tiltak på 8,5 million kroner i 2021, og noe lavere de neste tre årene i planperioden. I tillegg til disse tiltakene er det avsatt 6,5 million kroner til dekning av lønns- og prisvekst 2021, på bakgrunn av defaltor i statsbudsjettet på 2,7 % (2,2 % lønnsvekst og 3,4 % prisvekt).

MÅL

HOVEDUTFORDRINGER I ØKONOMIPLANPERIODEN

Skape forståelse for at aktiviteten i tjenesteytingen er tilpasset budsjetttrammene

Øyer kommune har over en del år vist at vi har problemer med å oppfylle kommunelovens bestemmelser om budsjett disiplin i forhold til de politiske vedtakene som er gjort. Innimellom er det både forklarlig og naturlig at rammebetingelsene endrer seg i løpet av årene, som videre endrer budsjettforutsetningene. Men dette må rapporteres og meldes som sak før tiltak settes i verk. I økonomiplanperioden vil vi ha høyt fokus på dette og skape en kultur for budsjett disiplin og en absolutt respekt for de politiske budsjettvedtakene.

Rapportering til politisk nivå gjennom årene viser at Øyer kommune har merforbruk innen helse og omsorg og på grunnskole. Dette har gjort budsjettsituasjonen ekstra krevende over år, og det er helt nødvendig å justere tjenestetilbudet i tråd med dette. For å komme ned på et aktivitetsnivå som er i samsvar med inntektene våre, må kommunen redusere antall årsverk. Dette er det langsiktige perspektivet i økonomiplanen. Antall grunnskoleelever stagnerer eller reduseres, så i dette bildet er det helt naturlig med en reduksjon. Innen helse og omsorg er det i økonomiplanperioden en stabilitet i antall eldre over 67 år, med en sterk vekst i fortsettelsen. Det er denne veksten vi må forebygge ved å begynne å ta grep nå. For å greie denne utfordringen må det settes av ressurser til å gjennomføre innovasjonsprosjekter med tanke på turnus, styrke frivillig innsats og sette egenomsorg på dagsorden.

Innledningen til økonomiplanarbeidet for perioden 2021-2024 hadde derfor sterkt fokus på hvordan vi skulle bli flinkere til å holde budsjetttrammene. Videre har vi brukt mye tid på å kontrollere grunnlagstallene våre. Budsjett disiplin handler mye om vane og kultur. Dette har vi grepet fatt i og vi både håper og tror at vi skal bli atskillig flinkere på dette viktige området.

I 2020 fikk vi styrket Hjemmebaserte tjenester og vi må bli enda mer fokusert på forebyggende tiltak slik at våre eldre både kan og vil bo lenger hjemme. I økonomiplanperioden vil kommunedirektøren ta initiativ til å starte et prosjekt for å utrede fordeler og ulemper – både faglig og økonomisk – med etablering av plasser til heldøgns omsorg (HDO). Øyer mangler et ledd mellom timeintensive hjemmetjenester og institusjonsplass.

Det er viktig å være oppmerksom på at kommunene får utvida sin oppgaveportefølje uten at dette blir fullt ut økonomisk kompensert fra staten. I tillegg ligger det utfordringer som kommunen må løse for å holde oppe økonomien og omfanget av tjenesteproduksjonen. Ikke minst er tallet på innbyggere viktig sammen med attraktivitet og nyetableringer innen næringslivet.

Vi vet at det er store forventninger til Øyer kommune som over tiår har levert gode tjenester. Det er viktig å ha en god dialog med innbyggerne og de tilsatte om at kommuneøkonomien blir svakere, og at vi greier å kommunisere en realisme i hvilke tjenester vi kan tilby og dermed være med og normalisere forventningsnivået til våre innbyggere.

Det må jobbes med holdninger, motivere til nytenking og skape en organisasjonskultur der alle tar ansvar for å bidra til å tilpasse drifta til vedtatte økonomiske rammer. Samlet sett må det være et mål å sørge for at det blir skapt mest mulig velferd for pengene som blir bevilget til drift.

Det vil alltid være krevende å jobbe med endringer og justere ned forventninger. Vi har likevel et godt utgangspunkt, gjennom at vi på de fleste områdene leverer gode tjenester.

Netto driftsresultat – økt handlingsrom

Vedtatte handlingsregler i Øyer kommune sier at vi skal budsjettere med et netto driftsresultat som tilsvarer 1,75 prosent av driftsinntektene. For Øyer vil dette si at netto driftsresultat bør være om lag 9 millioner kroner. Gjennom denne økonomiplanen vil netto driftsresultat være positivt, og ligge på dette nivået. Dette gir en viss fondsavsetning for hvert av årene. Gjennom fondsavsetninger vil kommunen bygge opp en økonomisk buffer som kan møte framtidige uforutsette behov, premieavvik eller brukes som egenandel i investeringsprosjekt, samtidig som det er med på å sikre kommunen mot en renteøkning – noe som er svært viktig med tanke på kommunens høye gjeld.

I 2019, regnskapsavslutning for 2018, etablerte vi et pensjonsfond som vi avsatte premieavviket på. Det er viktig at vi i framtida er lojale mot dette prinsippet. Det vil sikre oss mot store utgifter, som vil komme, i pensjonsforpliktelser som vi har.

Nye oppgaver, mindre penger – krav om innovasjon

Opp gjennom årene har kommunene fått utvidet sin oppgaveportefølje fra staten uten at dette nødvendigvis har blitt økonomisk kompensert.

Hvert år blir øremerka midler innlemmet i statsbudsjettet. Dette kommer ofte fram som en økning i frie inntekter. Av økningen i årets statsbudsjett er det bortimot 1,5 millioner kroner som tidligere var øremerka midler. Dette innebærer ikke noen økning i frie inntekter for kommunen hvis tjenestetilbudet skal fortsette. Vi får også nye oppgaver som ikke er fullfinansiert og kommunal og moderniseringsministeren har uttalt at slike differanser ligger innenfor kravet til nytenkning og innovasjon for kommunene.

At staten stiller krav om at vi skal bli flinkere til å utvikle en billigere drift er et forståelig krav. Og vi ser at dette følger regjeringer uansett konstellasjon.

Dette utfordrer kommunene til å bli mer systematiske, strukturerte og strategiske i forhold til innovasjonsevne. Vi må flagge kravet om å finne nye og bedre måter å løse oppgaver på uten at det ligger et politisk vedtak om det på bordet. Det er viktig å bygge en kultur der det appelleres til nytenkning og at dette belønnes og anerkjennes.

En del av innovasjonsarbeid er å ta mer i bruk digitale løsninger. I planperioden har vi sett dette på dagsorden og som det går fram har vi innarbeidet årlige gevinstrealiseringer av en slik satsing.

Forbedre integreringsarbeidet av bosatte flyktninger

For få av flyktningene kommer seg ut i arbeid de første tre årene. Dette innebærer utfordringer for kommunene.

Øyer kommune som organisasjon må bli flinkere til å ta inn flyktninger på arbeidstrening og språktrening. Å kunne funksjonelt norsk er avgjørende for å komme seg inn på arbeidsmarkedet.

Det blir gjort mye bra rundt omkring i norske kommuner, og det er viktig å etablere erfaringsnettverk slik at vi kan dele på suksesser. Sel, Nordre-Land og Vågå er tatt ut i et pilotprosjekt i regi av Fylkesmannen i Oppland, der de sentrale aktørene er deltakere. Slike pilotprosjekt er det all grunn til å være nysgjerrige på med tanke på erfaringslæring.

I budsjettet og økonomiplanen som administrasjonen legger fram er det foreslått å vurdere å ta tilbake norskopplæringen og introduksjonsprogrammet til Øyer. Vi ønsker å få til et lokalt tilbud som *FSK-sak 125/2020: Formannskapetets innstilling, av 10.11.2020*

flagger arbeidsmuligheter i Øyer. Dette fordrer at vi får til en løsning med ungdomsskolen og vi er helt avhengig av egen evne og vilje til å ta imot flyktninger. Og ikke minst fordrer det et godt samarbeid med det lokale næringslivet og frivilligheten i kommunen.

Boligpolitikk

I Øyer har vi vel 100 utleieboliger/leiligheter. Vi leier også boliger av Øyer Boligstiftelse og private aktører.

Det er ønskelig at vi snur om litt på strategien om hvordan vi skal dekke opp behovet for utleieboliger. I for stor grad eier kommunene boligene og ofte blir inntektene av utleien pløyd inn i drift for å få budsjettene i balanse. Dette går fort utover vedlikehold og derfor sitter kommunene i Norge med et vedlikeholdsetterslep på over 40 milliarder kroner (beregning fra KS).

Vi vil komme i gang med en ny boligsosial handlingsplan i 2021 der målet er å avskaffe en del av de kommunalt eide utleieboligene og få til et samarbeid med private aktører. Nå ser det endelig ut til at flere kommuner stiller seg positive til ordningen med at private får lån i Husbanken for å bygge utleieboliger til definerte grupper (ungdom, eldre, vanskeligstilte m.m.). Dette er en ordning som er godt kjent og mye brukt i mange kommuner allerede.

Vi har fått en godkjenning på salg av inntil 20 kommunale boliger. I 2020 håpte vi på å selge de første, men dette stoppet opp på grunn av usikkerheten som Covid19 skapte. Usikkerheten var knyttet til aktuelle kjøpere.

Vi har også fått henvendelse fra aktør som ønsker å bygge eldreboliger inn i bofellesskap og boliger til «leie for å eie».

Legge til rette for positiv samfunnsutvikling og øke folketallet

Øyer kommune har et variert næringsliv, med landbruk og reiseliv som «spydspisser». Arbeidsledigheten er lav, og skatteinngangen til kommunen er god. Dette forteller at folk er i produktivt arbeid og vi har et næringsliv som går godt.

Det er viktig at vi legger til rette for nyetableringer og har næringsarealer tilgjengelige når etterspørselen er der. Det er ikke minst viktig å ha en offensiv strategi i forhold til utbyggingen av ny E6 fram til Øyer, og hva vi kan få ut av dette.

Det er uttalt i regionen nå at Øyer er en prioritert kommune med tanke på mer plasskrevende næringsetablering. Denne muligheten må vi ta vare på.

Hafjell er sentral i Øyer og det er viktig at vi får til en økt aktivitet om sommeren. Hafjell kan vise fram svært positive tall for de siste sesongene og dette gir store positive ringvirkninger for Øyer kommune.

Øyer kommune har nettopp vedtatt ny arealplan for kommunen. Nå står den vært viktige kommunedelplanen for Øyer Sør for tur. Denne planen vil danne grunnlag for ytterligere vekst i kommunen, men samtidig vet vi at det er et press i krysningpunktet mellom utbygging og vern.

Folketallet har gått litt ned fra 2018. Nedgangen er vel 25 personer, men det gir oss et inntektstap på vel 1,5 millioner kroner på statsbudsjettet. Vi må bli flinkere til å profilere oss på kvalitetssiden. Vi vet blant annet at småbarnsforeldre er ut etter gode barnehagetilbud, god grunnskole og et lokalsamfunn med aktivitetsmuligheter. Dette dekker Øyer alt av og det gjør oss til en attraktivt bostedskommune.

Legge til rette for frivillig innsats som supplement til det offentlige hjelpeapparatet

Mange hevder at vi har fått en ny sektor i kommunal virksomhet. Frivilligheten har blitt et nasjonalt satsingspunkt, og særlig gjelder dette i forhold til helse og omsorg. Vi har en helseminister som har fartet land og strand rundt og snakket varmt om frivilligheten.

Mange lokalsamfunn har i alle år lent seg på det frivillige arbeidet – ikke minst innen idrett og andre organisasjoner som Speidern, Bygdeungdomslagene m.m. Det nye er at det er signaler om at kommunene må legge bedre til rette for den frivillige innsatsen om vi skal klare å møte de store utfordringene når etterkrigsgenerasjonen blir pensjonister.

Det foregår mye godt frivillig arbeid i Øyer kommune som vi må utvikle videre. I Øyer er Frivilligsentralen organisert som en stiftelse, og blir gjennom organiseringen litt mer fjern for kommunen enn den kanskje ville ha blitt om den var kommunalt organisert.

Vi har utarbeidet en plan for frivillig arbeid i kommunen, noe som kan bidra til enda bedre samordning og interesse for frivilligheten generelt.

Frivillighet er ikke bare for pensjonister og det er derfor spennende å se hvordan flere kommuner greier å knytte til seg ungdom til f.eks. sosialt samvær og bistand for eldre.

Gi tydelig og rett informasjon ut til kommunen sine innbyggere

Informasjon om kommunale tjenester skal være lett tilgjengelig for brukere og framtidige brukere. Kommunens hjemmeside er hovedkanalen for utadretta informasjon, og skal være lett å finne fram i. Alle tjenestelederne skal se til at informasjon om tjenester, priser, skjema, telefonnummer og åpningstider skal være korrekte til enhver tid.

Forventningene til de kommunale tjenestene er på flere områder høyere enn det som er mulig å innfri. Tydelig informasjon kan være med på å justere forventningene.

Digitalisering av tjenester blir stadig viktigere og vil øke sterkt i årene som kommer. Innbyggerne og andre brukere av kommunale tjenester har økende forventninger om å kunne løse oppgaver elektronisk og utenfor normal åpningstid i kommunen. Dette medfører et større press på kommunene om å rigge en del tjenester digitalt. Dette betyr igjen at vi må ha digital kompetanse lokalt for å støtte opp om arbeidet for å imøtekomme morgendagens krav.

Kommunen må også styrke informasjonsarbeidet overfor reiseliv og turister. Turisttrafikken har hatt kraftig vekst de senere årene, og stadig flere bruker mer tid i vår kommune, noe som utgjør en stor verdi for kommunen. Det blir viktig å betjene våre deltidsinnbyggere på en god måte slik at de aktivt kan ta del i livet i Øyersamfunnet.

Fokus på nærværarbeid

En av de største utgiftene for en kommune er høyt sjukefravær. Det er ikke bare økonomiske utfordringer dette medfører, men også en ustabilitet i tjenesteytingen og i verste fall kan det gå utover kvaliteten på tjenestene på sikt.

Øyer kommune må prioritere å øke nærværet. Erfaringsmessig kommer organisasjoner godt ut som har god medarbeiderinvolvering, god informasjonsflyt og ikke minst et godt arbeidsmiljø.

Øyer kommune er en IA-bedrift og vi jobber godt sammen med Arbeidslivssenteret om tiltak i handlingsplanen som er utarbeidet.

Et sentralt punkt i dette arbeidet er å gjøre oss mer fleksible og flinke til å legge til rette for arbeidstakere som i en tidsavgrensa periode har redusert arbeidsevne. Samarbeidet med fastlegene må videreutvikles og styrkes. Nærværarbeid skal være tema på personalmøter.

I styringskartet til hver enkelt tjenesteenhet kommer ambisjonene om redusert sykefravær/økt nærvær fram.

Rekruttere og beholde kompetanse

Øyer kommune må arbeide med videreutvikling av kompetanseplaner slik at den gir bedre oversikt over kompetansebehov for de ulike tjenesteenhetene. Planen vil da kunne være et viktig og godt redskap i rekrutteringsarbeidet. Å være aktiv i kampen om arbeidskraft vil bli mer og mer viktig. For å kunne beholde kompetente medarbeidere (yngre og eldre) er det nødvendig med økonomiske middel/tiltak til faglig oppdatering og utvikling gjennom kurs og seminarer, stipendordninger (til grunnutdanning og videreutdanning).

Å synliggjøre kommunesektoren sin mangfoldighet av stillinger og interessante arbeidsoppgaver for egne ungdommer blir viktig slik de kan ta det med i vurdering av yrkesvalg og utdanning.

Regjeringa sin satsing, Kompetanseløftet 2020 innen helse og omsorg, har medført tilpassa utdanninger for personer i arbeid og tilskuddsordninger. Dette har ikke Øyer kommune brukt i stor nok grad og vi må ha et større fokus på dette i perioden 2021–2024. En stor utfordring for Øyer kommune er å sikre rekruttering og tilstrekkelig kompetanse innen helse og omsorgstjenestene. Dette må være en del av revidert kommunedelplan for helse og omsorg.

I økonomiplanen og utover er det lagt inn årlig 150 000 kroner som stipend for 3 sjukepleierstudent-er. Stipendet blir utlyst og kandidater valgt ut. Årlig vil de motta 50 000 kroner i stipend mot at de binder seg til Øyer kommune tilsvarende stipendår. Vår utfordring er av vi må garantere jobb når de er ferdig med studiene.

For en del år tilbake så fikk du jobb ut fra en gitt grunnutdanning. Gjennom sporadiske kurs og etterutdanninger kunne du holde fast ved dette yrkesvalget livet ut. Framtida vil stille andre krav. Det som en gang var en grunnutdanning går fort ut på dato og helt ny kompetanse etterspørres. I dette perspektivet må Øyer være aktive for å få ansatte fra egne rekker til å nyutdanne seg. Det blir mer og mer vanlig med en utdanning nr. 2, og dette kan være et viktig tiltak i kampen om å rekruttere og innhente ny kompetanse.

FNs bærekraftsmål i et lokalt perspektiv

FNs bærekraftsmål ser på miljø, økonomi og sosial utvikling i sammenheng. De peker på at demokrati, godt styresett og en rettskultur er avgjørende for bærekraftig utvikling.

Bærekraftmålene hjelper oss til å løfte blikket, styre i riktig retning og utvikle gode løsninger lokalt – som også bidrar globalt.

Målene og de tilhørende tiltakene i Øyer kommunes planverk skal bidra til gjennomføringen av FNs bærekraftsmål, enten det er på miljø, folkehelse, kultur, næring eller hvordan vi arbeider med innbyggerinvolvering.

FNs bærekraftsmål er et spennende rammeverk for lokalpolitikken som også setter vår egen politikk og våre prioriteringer i et internasjonalt perspektiv. Iverksettingen av tiltak i Øyer kommunes vedtatte planverk vil bidra til at Øyer kommune blir mer bærekraftig.

Fordi bærekraftmålene ser miljø, økonomi og sosial utvikling i sammenheng, innebærer oppfølgingen av målene en helhetlig tilnærming til framtidig oppgaveløsning på lokalt, regionalt, nasjonalt og internasjonalt nivå.

RESULTAT OG KVALITETSMÅL

Balansert resultatstyring er et rapporterings- og styringssystem som gir oppdatert og balansert styringsinformasjon både til enhetsleder, kommunedirektør og politisk nivå. Det er et strategisk verktøy som skal hjelpe oss til å se sammenhengen mellom mål, tiltak og resultater. Helhetlig styring bygger på at mål for kommunens virksomhet settes ut fra ulike perspektiver. Ved å gjøre bruk av balansert resultatstyring som metode forsøker man å tydeliggjøre kommunens strategier. Ordet balansert henpeiler på at det lages flere ulike fokusområder slik at det oppnås en mer mangesidig oversikt og bedre balanse i styringen. Tradisjonelt har økonomiske mål og resultater vært dominerende ved styring av kommunen, mens innen helhetlig styring tas også annen tilgjengelig styringsinformasjon i bruk på en systematisk måte. Fokus skal rettes mot flere forhold samtidig. I Øyer har vi bestemt seg for følgende tre perspektiver:

- Økonomi
- Brukere/Tjenester - Tjenestekvalitet
- Medarbeidere

Disse tre perspektivene skal være gjennomgående for hele organisasjonen. Hver tjenesteenhet skal ha et styringskort og viser hvordan de skal måle ønska resultat. I datafangsten vil vi bruke Bedrekommune.no, samt tall fra GSI, IPLOS, Skoleporten og Kostra.

MÅLEOMRÅDE

For at et styringssystem skal fungere, må arbeidet oppleves meningsfylt og det kan ikke være for arbeidskrevende. Av den grunn har vi valgt ut tre område, sjøl om vi har ambisjoner om å utvide det noe. Men i første omgang er det viktig å få med seg alle tjenesteenhetene.

1. Brukerperspektivet – opplevd og målt kvalitet
2. Medarbeiderperspektivet – opplevd og målt kvalitet
3. Økonomi – målt kvalitet

OVERORDNA STYRINGSKART FOR TJENESTEENHETENE

MÅLEOMRÅDE	Mål 2021	Mål 2022	Mål 2023	Mål 2024
Netto økning folketall i %	0,5 %	0,5 %	0,5 %	0,5 %
Bosetting av flyktninger	10	10	10	10
Arbeidsledighet i %	< 2,8 %	< 2,7 %	< 2,6 %	2,5 %
Korrigert netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter	1,75 %	1,75 %	1,75 %	1,75 %
Disposisjonsfond i % av sum driftsinntekter	10 %	10 %	10 %	10 %
Lånegjeld (korrigert) i % av brutto driftsinntekter	< 75 %	< 75 %	< 75 %	< 75 %
Avvik i forbindelse med statlige tilsyn	1	1	1	1
Snittresultat for brukerundersøkelser	4,1	4,2	4,3	4,3
Snittresultat for medarbeiderundersøkelser	4,3	4,4	4,5	4,5
Fravær i % – kommunen som helhet	< 5,7 %	< 5,6 %	< 5,5 %	< 5,4 %
Netto arbeidsplasser	+ 5	+ 8	+ 8	+ 8
Økning i besøksturisme	+5 %	+5 %	+5 %	+5 %
Nye ladestasjoner i Øyer	1	1	1	1

Barnehage – Felles for Mosjordet og Vidarheim

MÅLEOMRÅDE	Mål	Mål	
BRUKERPERSPEKTIVET	2020	2021	2022-24
Foreldresamtaler	2 per år	2 per år	2 per år
Foreldremøter	2 per år	2 per år	2 per år
Samarbeidsutvalgsmøter	3 per år	3 per år	3 per år
Brukertilfredshet (Mosjordet)		4,2	4,2
Brukertilfredshet (Vidarheim)	4,0		4,2
MEDARBEIDERPERSPEKTIVET			
Medarbeidertilfredshet (Vidarheim)		x	x
Arbeidsmiljø (Vidarheim)		x	x
Medarbeidertilfredshet (Mosjordet)	x		x
Arbeidsmiljø (Mosjordet)	x		x
Nærvær	95 %	> 95,5 %	> 95,5 %
Andel ansatte med barnehagelærerutdanning	1 per 7 barn 1 per 14 barn	1 per 7 barn 1 per 14 barn	1 per 7 barn 1 per 14 barn
ØKONOMI			
Årsregnskap	0	0	0
Innovasjonsprosjekt/tiltak	1	1	1

Aurvoll skole

MÅLEOMRÅDE	Mål	MÅL	
BRUKERPERSPEKTIVET	2020	2021	2022-24
Nasjonale prøver 5.trinn. Lesing, regning og engelsk	=landsgj.snitt	=landsgj.snitt	=landsgj.snitt
Mobbing, elevundersøkelse	0	0	0
Trivsel for elevene, elevundersøkelse	>landsgj.snitt	>landsgj.snitt	>landsgj.snitt
MEDARBEIDERPERSPEKTIVET			
Nærvær	> 96 %	> 96 %	> 96 %
Desentralisert kompetanseutvikling	1 lærer	1 lærer	1 lærer
ØKONOMI			
Årsregnskap	0	0	0
Innovasjonsprosjekt/tiltak	1	1	1

Solvang skole

MÅLEOMRÅDE	Mål	MÅL	
BRUKERPERSPEKTIVET	2020	2021	2022-24
Nasjonale prøver 5.trinn. Lesing, regning og engelsk	=langdsgj.snitt	=langdsgj.snitt	=langdsgj.snitt
Mobbing, elevundersøkelse	0	0	0
Trivsel for elevene, elevundersøkelse	>landsgj.snitt	>landsgj.snitt	>landsgj.snitt
MEDARBEIDERPERSPEKTIVET			
Nærvær	> 95 %	> 95 %	> 95 %
Desentralisert kompetanseutvikling	2 lærere	2 lærere	2 lærere
ØKONOMI			
Årsregnskap	0	0	0
Innovasjonsprosjekt/tiltak	1	2	2

Øyer Ungdomsskole

MÅLEOMRÅDE	Mål	MÅL	
BRUKERPERSPEKTIVET	2020	2021	2022-24
Nasjonale prøver 9.trinn. Økning med minst 5 skalapoeng fra prøvene i 8.trinn	5 poeng	5 poeng	5 poeng
Eksamensresultater: Over snitt i Oppland og landet alle skriftlige fag	>Oppland/ Norge	>Innlandet/ Norge	>Innlandet/ Norge
Mobbing, målet 0, målt etter elevundersøkelsen	0	0	0
Trivsel. Høy trivselsfaktor målt etter elevundersøkelsen	90 %	90 %	90 %
Elever og foresatte skal være stolte over å gå på, ha ungdommer ved Øyer ungdomsskole	90 % på høyeste nivå	90 % på høyeste nivå	90 % på høyeste nivå
MEDARBEIDERPERSPEKTIVET			
Kompetanseutvikling; gjennomføre plan for dette	3	3 i etter/ videreutd + alle fag- fornyelsen	3 i etter/ videreutd + alle fag- fornyelsen
Sosiale tiltak for å vedlikeholde og bedre vårt allerede gode voksenmiljø	4 tiltak	4 tiltak	4 tiltak
Nærvær	> 95 %	> 95 %	> 95 %
ØKONOMI			
Regnskap	0	0	0
Innovasjonsprosjekt/tiltak	1	1	1

Helse og familie

MÅLEOMRÅDE	Mål	MÅL	
BRUKERPERSPEKTIVET	2020	2021	2022-24
Brukermedvirkning og brukerdiallog – ta i bruk «Feedback informerte tjenester».	Videreutviklet		
Tilgjengelighet: Fysisk: Lokaler Informasjon: Hjemmesider	Helsestasjon m.fl. Jan./feb. Oppdatere informasjon		
Antall klienter på langtids økonomisk sosialhjelp	Redusert: 4		
Antall i arbeid eller utdanning etter gjennomført introduksjonsprogram	60 %	65 %	70 %
MEDARBEIDERPERSPEKTIVET			
Nærvær	> 95 %	> 95 %	> 96 %
Medarbeidertilfredshet – bruk av egen kompetanse	4,2	4,2	4,2
Medarbeidere skal oppleve motivasjon i sin jobb	4,2	4,2	4,2
Digitalisering – utvikle på nye områder			
ØKONOMI			
Årsregnskap	0	0	0
Innovasjonsprosjekt/tiltak	1	1	1

Øyer helsehus

MÅLEOMRÅDE	Mål	MÅL	
BRUKERPERSPEKTIVET	2020	2021	2022-24
Brukertilfredshet	4,1	4,1	
Ny velferdsteknologi	1 tiltak	1 tiltak	
Økt andel sykepleierstillinger		Tilsette fast i alle spl. stillingene	30-35 % spl. dekning
Partssamarbeid med frivilligheten		1-2 samarbeidsavtaler	
Etablere 4 nye plasser – Langtid	Gjennomført	Tilsette avdelingsleder 3 (tettere oppfølging av ansatte og gjennomføre medarbeidersamtaler)	
MEDARBEIDERPERSPEKTIVET			
Nærvær	> 92 %	> 92 %	
Korttidsfravær	< 3 %	< 3 %	
ØKONOMI			
Månedlig gjennomgang med økonomisjef og rådmannsnivå	100 %	100 %	
Årsregnskap	0	0	
Innovasjonsprosjekt/tiltak	1	1	

Hjemmebaserte tjenester

MÅLEOMRÅDE	Mål	MÅL	
BRUKERPERSPEKTIVET	2020	2021	2022-24
Brukertilfredshet	4,1	4,1	
Økt andel sjukepleierstillinger	45/50	50/50	
Øke stillingen Kreftkoordinator	40 %	50 %	
Tidlig innsats – reduksjon antall pasienter i vedtakstid	Ned 8 %		
MEDARBEIDERPERSPEKTIVET			
Nærvær	92 %	93 %	
Korttidsfravær	< 3 %	< 3 %	
Gjennomførte medarbeidersamtaler	100 %	100 %	
ØKONOMI			
Månedlig gjennomgang med økonomisjef og rådmannsnivå	100 %	100 %	
Årsregnskap	0	0	
Innovasjonsprosjekt/tiltak	1	1	

Miljøtjenester og bofellesskap

MÅLEOMRÅDE	Mål	MÅL	
BRUKERPERSPEKTIVET	2020	2021	2022-24
Økt andel vernepleierstillinger	45 %	50 %	
Forsterket målretta miljøarbeid på tvers (Hefa og MT), antall samarbeidsmøter i året	8	8	
Utvikle miljøtjenesten, botilbud unge + samarbeid med HT			
MEDARBEIDERPERSPEKTIVET			
Medarbeidertilfredshet	4,0	4,0	
Arbeidsmiljø	4,0	4,0	
Nærvær	> 92 %	> 92 %	
Korttidsfravær	< 3 %	< 3 %	
Gjennomførte medarbeidersamtaler	> 90 %	> 90 %	
ØKONOMI			
Månedlig gjennomgang med økonomisjef og rådmannsnivå	100 %	100 %	
Årsregnskap	0	0	
Innovasjonsprosjekt/tiltak			

Kultur og fellestjenester

MÅLEOMRÅDE	Mål	MÅL	
BRUKERPERSPEKTIVET	2020	2021	2022-24
Andel grunnskoleelever i kulturskolen	41 %	41 %	41 %
Andel elever i kulturskolen med minoritetsbakgrunn	4 %	5 %	6 %
Utlån bibliotek	> 2019	> 2020	> 2020
Besøk i fritidssenter (ungdom) – besøk pr. innbygger under 20 år	> 2019	> 2019	> 2019
MEDARBEIDERPERSPEKTIVET			
Medarbeidertilfredshet	4,1	4,1	4,1
Arbeidsmiljø	4,1	4,1	4,1
Nærvær	> 96 %	> 96 %	> 96 %
Gjennomførte medarbeidersamtaler	100 %	100 %	100 %
ØKONOMI			
Årsregnskap	Balanse	Balanse	Balanse
2021: Prosjekt «Øyer kommunes oppfølging av Fritidserklæringen» – sammen med Helse og familietjenesten	1	1	1

Bolig og eiendom

MÅLEOMRÅDE	Mål	MÅL	
BRUKERPERSPEKTIVET	2020	2021	2022-24
Dokumenterte klager på utført renhold	<5	<5	<5
Salg av kommunale boliger	5	2	6
Belegg i kommunale boliger	> 95 %	> 95 %	> 95 %
MEDARBEIDERPERSPEKTIVET			
Medarbeidertilfredshet	75%		
Nærvær	> 95 %	> 95 %	> 95 %
Gjennomførte medarbeidersamtaler	100 %	100 %	100 %
Gjennomført fagbrev som byggdrifter eller renholdsoperatør	1	1	3
ØKONOMI			
Årsregnskap	Balanse	Balanse	Balanse
Innovasjonsprosjekt/tiltak: Innføre digitalt program for håndtering av leieavtaler, vedlikeholdsavtaler, kontrakter		X	

Veg, vann og avløp

MÅLEOMRÅDE	Mål	MÅL	
BRUKERPERSPEKTIVET	2020	2021	2022-24
Antall avvik på drikkevann	0	0	0
Opprettholde like gode tjenester tross pandemi			
MEDARBEIDERPERSPEKTIVET			
Medarbeidertilfredshet	status	økt	økt
Nærvær		økt	økt
Gjennomførte medarbeidersamtaler	100 %	100 %	100 %
ØKONOMI			
Årsregnskap	0	0	0
Innovasjonsprosjekt/tiltak	1	1	1

Plan og utvikling

MÅLEOMRÅDE	Mål	MÅL	
BRUKERPERSPEKTIVET	2020	2021	2022-24
Byggesaker behandlet innen tidsfristen	97 %	98 %	99 %
Planer behandlet innen tidsfristen		100 %	100 %
Digitalisering av byggesaksarkiv		Oppstart	Ferdig 2023
MEDARBEIDERPERSPEKTIVET			
Nærvær	98 %	98 %	98 %
Gjennomførte medarbeidersamtaler	100 %	100 %	100 %
ØKONOMI			
Årsregnskap	0	0	0
Økonomisk effektiviseringseffekt av eByggesak		0	3 % - 5%

HVORDAN NÅ MÅLENE?

ÅRSHJUL	Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Juni	Juli	Aug	SEP	Okt	Nov	Des
Kostra-rapport.	X	X										
Iplos-rapportering	X											
Rekneskapsavsl.	X	X										
Kostraanalyse			X									
Årsmelding utarbeides		X	X									
Korrigerig Kostra				X								
Resultatdialog			X	X								
Medarbeiderundersøkelser					X							
Tertialrapport					X				X			
Årsmelding framlegges						X						
Brukerundersøkelser								X				
Kostraanalyse								X	X			
Økonomiplanarbeid				X	X	X	X	X	X	X		
Medarbeidersamtaler									X	X		
Budsjettarbeid administrativt				X	X	X	X	X	X	X		
Budsjettarbeid folkevalgte						X			X	X	X	X

GJENNOMFØRING AV BRUKER- OG MEDARBEIDERUNDERSØKELSER

MU = Medarbeiderundersøkelse

BU = Brukerundersøkelse

Tjenesteenhet	2021	2022	2023	2024
Kommunal innfordring	MU		BU	
Mosjordet barnehage	MU		BU	BU
Vidarheim barnehage	BU		MU	MU
Aurvoll skole	BU	MU		
Solvang skole		MU	BU	BU
Øyer ungdomsskole	MU	BU		
Helse og familietjenesten	BU		MU	MU
Øyer helsehus	MU	BU		
Hjemmebaserte tjenester		MU	BU	BU
Bofellesskap og miljøtjenester		BU	MU	MU
Kultur og fellestjenester		BU	MU	MU
Eiendom og anlegg	BU	MU		
Veg, vann og avløp		MU		BU
Plan og utvikling	BU	BU	MU	BU

RESSURSBRUK

PRIORITERING

Prioriteringsindikatorene sier noe om hvor mye av egne penger kommunen har brukt på de enkelte tjenestene i kommunen. En tjeneste kan sies å ha høy prioritet når kommunen bruker en relativt stor del av sine ressurser på en bestemt tjeneste sett i forhold til demografi og til dels sammenlignet med andre kommuner.

Følgende oversikt viser netto driftsutgifter per tjenesteområde i prosent av totale netto driftsutgifter.

Tjenesteområde	Øyer 2017	Øyer 2018	Øyer 2019	Gr. 11 2019	Landet 2019
Administrasjon og styring	6,4	7,1	6,2	7,1	6,9
Barnehage	11,2	11,9	12,3	12,8	14,3
Grunnskole	23,1	20,6	20,4	23,1	23,0
Omsorgstjenester	30,9	32,2	33,2	34,6	32,4
Kommunehelsetjenesten	6,9	7,0	6,9	5,0	5,0
Sosialtjeneste	6,7	5,6	5,4	4,8	6,0
Barnevern	4,3	3,8	3,6	3,5	3,6
Vann, avløp og renovasjon	3,0	4,1	3,1	- 0,4	- 0,6
Fysisk planlegging, natur, nærmiljø	1,1	1,5	2,0	1,2	1,3
Kultur	2,4	2,6	2,6	3,9	4,1
Kirke	1,0	0,9	0,9	1,1	1,1
Samferdsel	1,0	1,1	1,1	2,3	1,6
Næring	1,1	0,6	1,1	- 0,1	- 0,1
Brann- og ulykkesvern	1,2	1,1	1,1	1,6	1,4

Tabellen viser hvordan netto driftsutgifter har utvikla seg innenfor tjenesteområdene og hvordan Øyer kommune prioriterer sine tjenester sammenlignet med gjennomsnittet i Kommunegruppe 11 og landet.

Netto driftsutgifter fordelt på brukere i målgruppa.

NDU = Netto driftsutgifter.

Målgruppe	Øyer 2017	Øyer 2018	Øyer 2019	Gr. 11 2019	Landet 2019
NDU adm. og styring per innbygger	4 086	4 968			
NDU per innbygger 1-5 år barnehage	148 927	162 893	175 397	167 404	163 207
NDU per innbygger 6-15 år skole	136 075	137 034	148 188	129 237	117 308
NDU pleie/omsorg per innbygger	29 007	33 387	35 488	34 180	28 772
NDU sosiale tjenester per innbygger	4 307	3 921	4 069	3 270	3 785
NDU barnevern per innbygger 0-22 år	10 844	10 544	11 187	8 771	8 393
NDU vann, avløp og renovasjon/avfall	1 936	2 824	2 331	- 262	- 364
NDU fysisk planlegging, kulturminne, natur og nærmiljø	695	1 023	1 508	816	834
NDU kultursektoren per innbygger	1 568	1 798	1 972	2 669	2 549
NDU kirke per innbygger	647	657	673	782	680

DEKNINGSGRAD

En dekningsgrad måler delen av målgruppa som er mottaker av tjenesten. Forskjeller i dekningsgrad er mellom kommuner kan skyldes at målgruppa er ulikt sammensatt, i tillegg til at kommunene har ulike inntekter og utgiftsbehov og gjør ulike prioriteringer.

Dekningsgrad	Øyer 2017	Øyer 2018	Øyer 2019	Gr. 11 2019	Landet 2019
Andel barn 1-2 år med barnehageplass	78,3	78,6	79,8	84,6	84,6
Andel barn 3-5 år med barnehageplass	99,3	99,3	97,0	97,9	97,3
Antall barn i kommunal grunnskole 6-15 år	545	527	527		
Andel elever med spesialundervisning	8,8	9,7	8,3	8,4	7,8
Andel elever 1-4 trinn med spesialundervisning	3,9	1,5	2,1	5,9	5,2
Andel elever 5-7 trinn med spesialundervisning	9,9	11,2	9,6	10,1	9,2
Andel elever 8-10 trinn med spesialundervisning	13,7	18,7	14,1	9,9	9,9
Andel barn med barnevernstiltak 0,-22 år	3,9	4,2	3,9	4,2	3,8
Andel sosialhjelpsmottakere 20-66 år av innbyggere i samme gruppe	5,0	4,6	4,8	3,9	3,9
Andel innbyggere 80+ i institusjon	15,1	13,1	12,4	11,9	11,9
Mottakere av hjemmetjenester 0-66 år i %	33,0	32,9	34,5	46,2	47,9
Mottakere av hjemmetjenester 80+ i %	39,9	49,1	42,6	34,0	30,3

PRODUKTIVITET

Produktivitetsindikatoren sier noe om kostnaden med å produsere en enhet av denne tjenesten. Produktiviteten kan sies å være høy hvis ressursbruken er lav i forhold til produksjonen.

Når produksjonen blir målt ved tallet på mottakere blir det ikke tatt hensyn til variasjoner i brukernes behov og pleietyngde. Det blir heller ikke tatt hensyn til variasjoner i tallet på brukere i løpet av året. Det kan derfor være ulike tolkninger av hvorfor en kommune har høye utgifter per bruker:

- Produktiviteten er lav – en får lite velferd for pengebruken
- Kvaliteten er høy – brukerne tar imot relativt gode tjenester
- Enhetskostnadene er høye – det er relativt dyrt å produsere tjenester i kommunen. Grunnen til dette kan være smådriftsulemper, store reiseavstander eller høyt lønnsnivå på grunn av rekrutteringsproblem.

Eksempelvis kan kostnadene per mottaker bli høye i kommuner som har brukere med relativt høyt hjelpebehov. I slike tilfeller kan høye kostnader per mottaker ikke tolkes som et uttrykk for lav produktivitet.

Tabellen viser *korrigerte brutto driftsutgifter* til ulike målgrupper.

Korrigerte brutto driftsutgifter	Øyer 2017	Øyer 2018	Øyer 2019	Gr. 11 2019	Landet 2019
KBDU per oppholdstime i kommunale barnehager	75	73	82	85	83
KBDU per elev i grunnskolen	111 419	115 766	122 977	113 034	112 130
KBDU til elever med skoleskyss	9 236	9 258	8 981	8 718	8 921
KBDU til sosiale tjenester per mottaker	34 589	38 421			
KBDU til mottakere av hjemmetjenester	200 648	157 570			
KBDU per plass i institusjon	802	935	1 058	1 172	1 283

TALLDELEN – MED EN DEL DETALJERING

BEVILGNINGSOVERSIKT DRIFT § 5-4

§ 5-4. Bevilgningsoversikter – drift			
Budsjett			
Tall i 1000 kroner	Budsjett 2021	Budsjett 2020	Regnskap 2019
Generelle driftsinntekter			
Rammetilskudd	-156 693	-154 104	-148 943
Inntekts- og formuesskatt	-163 446	-157 996	-155 837
Eiendomsskatt	-34 450	-36 700	-38 250
Andre generelle driftsinntekter	-11 989	-13 846	-19 356
Sum generelle driftsinntekter	-366 578	-362 646	-362 386
Netto driftsutgifter			
Sum bevilgninger drift, netto	331 758	324 067	327 825
Avskrivninger	42 000	42 000	40 807
Sum netto driftsutgifter	373 758	366 067	368 632
Brutto driftsresultat	7 180	3 421	6 246
Finansinntekter/Finansutgifter			
Renteinntekter	-784	-1 985	-2 601
Utbytter	-10 527	-9 877	-9 842
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0
Renteutgifter	9 845	15 345	14 047
Avdrag på lån	27 200	26 340	26 056
Netto finansutgifter	25 734	29 823	27 660
Motpost avskrivninger	-42 000	-42 000	-40 807
Netto driftsresultat	-9 086	-8 756	-6 900
Disponering eller dekning av netto driftsresultat			
Overføring til investering	0	0	0
Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	0	0	1 251
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	9 086	8 756	15 263
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	-9 614
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	9 086	8 756	6 900
Fremført til inndecking i senere år (merforbruk)	0	0	0

§ 5-4. Bevilgningsoversikt drift, Budsjett til fordeling pr. enhet

Tall i 1000 kroner	Budsjett 2021	Budsjett 2020	Regnskap 2019
Fra Bevilgningsoversikt:			
Til fordeling drift	331 758	324 067	327 825
Netto driftsutgifter per enhet			
Sentraladministrasjon	9 199	8 080	11 826
Folkevalgte	4 493	4 128	0
Fellesenhet kommunal innføring	0	0	0
Interkommunalt samarbeid	26 195	17 355	16 754
Fellesutgifter	14 031	11 007	4 227
Fellesutgifter grunnskole	3 654	3 811	3 537
Fellesutgifter barnehage	25 100	23 533	20 475
Mosjordet barnehage	6 508	6 391	7 231
Vidarheim Barnehage	13 494	13 240	13 643
Aurvoll skole	12 136	11 430	13 173
Solvang skole	22 935	21 451	22 815
Øyer ungdomsskole	19 935	19 592	19 269
Helse og familie	40 072	55 584	63 439
Øyer helsehus	41 344	42 469	47 926
Hjemmebaserte tjenester	28 090	22 112	24 102
Miljøtjenester og bofellesskap	32 712	30 842	33 193
Kultur og fellestjenester	16 070	15 981	15 232
Eiendom og anlegg	22 123	22 753	22 757
Vann og avløp	-8 906	2 875	2 813
Plan og utvikling	2 572	4 093	4 002
Skatt og finans	0	0	-6 412
Investeringer	0	-12 660	-12 103
Netto for alle områder	331 758	324 067	327 899

BEVILGNINGSOVERSIKT INVESTERING § 5-5

§ 5-5. Bevilgningsoversikter – investering			
Budsjett			
Tall i 1000 kroner	Budsjett 2021	Budsjett 2020	Regnskap 2019
Investeringsutgifter			
Investeringer i varige driftsmidler	29 060	32 195	51 606
Tilskudd til andres investeringer	0	0	439
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	1 200	1 100	1 047
Utlån av egne midler	10 000	10 000	15 011
Avdrag på lån	4 000	4 500	1 445
Sum investeringsutgifter	44 260	47 795	69 547
Investeringsinntekter			
Kompensasjon for merverdiavgift	-3 372	-2 735	-3 775
Tilskudd fra andre	-850	0	-28 126
Salg av varige driftsmidler	-3 000	-3 000	-1 572
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	-523
Utdeling fra selskaper	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-4 000	-4 500	-4 687
Bruk av lån	-33 038	-37 560	-30 033
Sum investeringsinntekter	-44 260	-47 795	-68 716
Videreutlån			
Videreutlån	10 000	10 000	0
Bruk av lån til videreutlån	-10 000	-10 000	0
Avdrag på lån til videreutlån	4 000	4 500	0
Mottatte avdrag på videreutlån	-4 000	-4 500	0
Netto utgifter videreutlån	0	0	0
Overføring fra drift og netto avsetninger			
Overføring fra drift	0	0	
Netto avsetninger til eller bruk av bundne investeringsfond	0	0	3 060
Netto avsetninger til eller bruk av ubundet investeringsfond	0	0	326
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	0	0	3 386
Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)	0	0	4 217

§ 5-5. Bevilgningsoversikter – investering

Budsjett til fordeling på prosjekt

Tall i 1000 kroner	Budsjett 2021	Budsjett 2020	Regnskap 2019
Fra bevilgningsoversikt:			
Netto investeringer til fordeling:	32 195	32 195	52 045
Fordeling på prosjekt			
3-1 IKT-prosjekter	1 250		
Kjøp av IKT-utstyr	650		
IKT-prosjekter barnehage	150		
Kjøp av iPader	600		
Innføring DigiSOS	200		
Kjøp av biler	1 500		
Automatiske døråpnere og adgangskontroll	640		
Ventilasjonsanlegg med varmegjenvinner	750		
Fasadeoppgradering midtre inngangsparti	500		
ENØK-tiltak kommunale bygg	2 180		
4G nett heisalarmer	350		
Lydisolering og oppgradering kontorer	750		
Utskifting vinduer1982-bygget	600		
Tingberg - ventilasjon med kjøling	1 600		
Solavskjerming 1915-bygget og 1995-bygget	700		
Klappseter i amfi	850		
Asfalt inngangspartier og furulunden	400		
Oppussing samfunnshussalen	150		
Utvendig solavskjerming Granrudtorget	150		
Vanntåkeanlegg	1 950		
Varmestyring	100		
Oppjustere varmeovner	140		
Kulturminneskilting	400		
Opparbeidelse/sikring lekeplass Tingberg boligfelt	300		
INVESTERINGER BYGG OG ANLEGG	16 860		
Høydebasseng Øyer Hafjell	4 000		
Hovedledningsnett til høydebasseng Øyer Hafjell	1 000		
Rehabilitering kummer og ledningstrekk	1 000		
Avløpstiltak sammen med Lillehammer kommune	2 000		
Tilknytning randsone Flatstulen (Øygardsvegen)	2 000		
Dimensjonsøkning VL Berg SP Ensby - med Nye vegger	600		
Lastebil med kran	1 200		
Rehabilitering VL Hafjell hotell - Solvang	200		
Rehabilitering SP Kneika - Ruglykkja	200		
INVESTERINGER SJØLKOST	12 200		
Sum fordelt	29 060	32 195	52 045
Egenkapitalinnskudd KLP	1 200		
Nye formidlingslån	10 000		
Avdrag formidlingslån	4 000		
ANDRE INVESTERINGER	15 200		
SUM TOTALT INVESTERINGSBUDSJETT	44 260	47 795	76 433

HOVEDOVERSIKT DRIFT ØKONOMIPLAN 2021-2024

ØKONOMIPLAN – Kommunedirektørens forslag til budsjett og økonomiplan 2021 – 2024						
TJENESTEENHET	2019	2020	2021	2022	2023	2024
	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan 2021-2024			
Sentraladministrasjon		8 080	9 199	9 199	9 199	9 199
Folkevalgte	11 826	4 128	4 493	4 313	4 493	4 313
Interkommunalt samarbeid	16 754	17 355	26 195	26 129	26 129	26 129
Fellesutgifter	4 227	11 006	14 031	13 001	12 971	12 971
Fellesutgifter grunnskole	3 537	3 811	3 654	3 854	3 854	3 854
Fellesutgifter barnehage	20 475	23 533	25 100	25 100	25 100	25 100
Mosjordet barnehage	7 231	6 391	6 508	6 508	6 508	6 508
Vidarheim barnehage	13 643	13 240	13 494	13 494	13 494	13 494
Aurvoll skole	13 173	11 430	12 136	11 641	11 641	11 641
Solvang skole	22 815	21 451	22 935	21 840	21 840	21 840
Øyer ungdomsskole	19 269	19 592	19 935	19 935	19 935	19 935
Helse og familie	63 497	55 584	40 072	39 672	39 672	39 672
Øyer helsehus	47 852	42 469	41 344	41 344	41 344	41 344
Hjemmebaserte tjenester	24 102	22 112	28 090	28 090	28 090	28 090
Miljøterapi tjenester	33 193	30 842	32 712	32 712	32 712	32 712
Kultur og felles tjenester	15 232	15 981	16 070	16 040	16 070	16 040
Eiendom og anlegg		22 753	22 123	22 123	22 123	22 123
Veg, vann og avløp	29 572	2 875	-8 906	-8 966	-9 566	-9 566
Plan og utvikling		4 093	2 572	1 472	1 472	1 472
Skatt og finans	-6 412	-	-	-	-	-
Investeringer	-12 161	-12 660	-	-	-	-
SUM NETTO DRIFTSRAMME	327 826	324 067	331 758	327 502	327 082	326 872
Skatt og rammetilskudd	-304 780	-312 100	-320 139	-322 563	-323 544	-325 525
Andre generelle driftsinntekter	-19 356	-13 846	-11 989	-9 612	-9 358	-9 338
Kommunal eiendomsskatt	-38 251	-36 700	-34 450	-34 850	-35 250	-35 650
SUM FRIE INNTEKTER	-362 387	-362 646	-366 578	-367 025	-368 152	-370 513
Renteutgifter	14 047	15 345	9 845	9 625	10 050	11 095
Renteinntekter og utbytte	-12 442	-11 862	-11 311	-11 593	-11 953	-12 297
Avdrag	26 056	26 340	27 200	27 200	27 500	27 500
NETTO FINANS	27 661	29 823	25 734	25 232	25 597	26 298
RESULTAT FØR FONDSBRUK/AVS.	-6 900	-8 756	-9 086	-14 291	-15 473	-17 343
Overføring til investeringsregnskapet	-	-	-	2 000	2 500	3 000
Bruk av fond	-12 637	-500	-750	-500	-500	-500
Avsetninger til fond	19 537	9 256	9 836	12 791	13 473	14 843
RESULTAT	-	-	-	-	-	-

SENTRALADMINISTRASJON

TJENESTEENHET	2019	2020	2021	2022	2023	2024
100 - Sentraladministrasjon	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan 2021-2024			
Fremskrevet budsjett						
21/basis	11 826*	8 080	8 080	8 080	8 080	8 080
	*inkl. Folkevalgte					
Budsjett tekniske justeringer						
Lønnsvekst 2020 - 1,5 % - helårseffekt			121	121	121	121
Prisvekst 2020 - 1,0 %			13	13	13	13
Endring fra tidligere års tiltak						
Forutsatt eksternfinansiering i 2020			300	300	300	300
Bortfall fellesutgifter fordelt til Skatt og innfordring			685	685	685	685
Kommunedirektørens forslag						
Kommunedirektørens bevilgningspost			200	200	200	200
Tildelingsenhet fra 1.7.2021			410	820	820	820
Formannskapets innstilling						
Kommunedirektørens bevilgningspost utgår			-200	-200	-200	-200
Tildelingsenhet utgår (egen utredning)			-410	-820	-820	-820
Sum endringer			1 119	1 119	1 119	1 119
Nettoramme			9 199	9 199	9 199	9 199

FOLKEVALGTE

TJENESTEENHET	2019	2020	2021	2022	2023	2024
120 - Folkevalgte	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan 2021-2024			
Fremskrevet budsjett						
21/basis	-	4 128	4 128	4 128	4 128	4 128
Budsjett tekniske justeringer						
Lønnsvekst 2020 - 1,5 % - helårseffekt			40	40	40	40
Prisvekst 2020 - 1,0 %			20	20	20	20
Endring fra tidligere års tiltak						
Valg			180	0	180	0
Kommunedirektørens forslag						
Formannskapets bevilgningspost - økt nivå fra kr 75 000			125	125	125	125
Sum endringer			365	185	365	185
Nettoramme			4 493	4 313	4 493	4 313

INTERKOMMUNALE TJENESTER

TJENESTEENHET	2019	2020	2021	2022	2023	2024
150 - Interkommunalt samarbeid	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan 2021-2024			
Fremskrevet budsjett						
21/basis	16 754	17 355	17 355	17 355	17 355	17 355
Budsjett tekniske justeringer						
Flytting: Øyers andel IUA (fra Plan og utvikling)			8	8	8	8
Flytting: Interkommunalt barnevern fra 1.1.2021 (fra HeFa)			9 907	9 907	9 907	9 907
Endring fra tidligere års tiltak						
Øyers andel Skatt og innføring - statliggjøring			-400	-400	-400	-400
Økonomi, landbruk, brann, LRV m.v. - samla endring fra 2020			-451	-451	-451	-451
Helseregionen - samla endring fra 2020			-205	-205	-205	-205
Kommunedirektørens forslag						
Oppsigelse av innkjøpsamarbeid og kvalitetskoordinator			-20	-470	-470	-470
Formannskapets innstilling						
Innkjøpsamarbeid videreføres			0	384	384	384
Sum endringer			8 839	8 773	8 773	8 773
Nettoramme			26 195	26 129	26 129	26 129

FELLESUTGIFTER

TJENESTEENHET	2019	2020	2021	2022	2023	2024
200 - Fellesutgifter	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan 2021-2024			
Fremskrevet budsjett						
21/basis	4 227	11 006	11 006	11 006	11 006	11 006
Budsjett tekniske justeringer						
Deflator 2021 - fordeles tjenesteenheter - 2,2 % i statsbudsjettet			6 500	6 500	6 500	6 500
Prisvekst 2020 - 1 %			68	68	68	68
Flytting: eSignering dekkes av frigjorte midler Kultur og fellestjenester			33	33	33	33
Flyttes: Fordelte indirekte utgifter selvkost (endret regnskapsføring)			2 314	2 314	2 314	2 314
Fordeling lønnsvekst 2020			-6 049	-6 049	-6 049	-6 049
Fordeling av prisvekst 2020			-951	-951	-951	-951
Endring fra tidligere års tiltak						
Gjennomgang av systemporteføljen			-220	-470	-470	-470
Effektivisering som følge av digitalisering			-230	-430	-430	-430
Salg av eierandeler 2020			500	500	500	500
Stipendordning for å rekruttere sykepleiere			150	150	150	150
Prosjekt Interntransport Hafjell			0	-20	-20	-20
Tilskudd World cup i Kvitfjell 2021			250	0	0	0
Nettoinntekt konsesjonskraft: Reduksjon pga. lavt prisnivå			250	250	220	220
Formannskapets innstilling						
Ytterligere effektiviseringskrav digitalisering			-270	-70	-70	-70
Ytterligere besparelser systemporteføljen			-280	-30	-30	-30
Skiløpetilskudd øremerka Øyer nord			200	200	200	200
Etablering av bredbåndsfond			760			
Sum endringer			3 025	1 995	1 965	1 965
Nettoramme			14 031	13 001	12 971	12 971

FSK-sak 123/2020: Formannskapets innstilling, av 10.11.2020

FELLESUTGIFTER GRUNNSKOLE

TJENESTEENHET	2019	2020	2021	2022	2023	2024
220 - Fellesutgifter grunnskole	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan 2021-2024			
Fremskrevet budsjett						
21/basis	3 537	3 811	3 811	3 811	3 811	3 811
Budsjett tekniske justeringer						
Prisvekst 2020 - 1 %			43	43	43	43
Endring fra tidligere års tiltak						
Skoleskys - reduserte utgifter			-200	0	0	0
Kommunedirektørens forslag						
Redusert nivå spesialundervisning			-700	-700	-700	-700
Redusert kommunal egenfinansiering SFO			-500	-500	-500	-500
Formannskapetets innstilling						
Nivå spesialundervisning opprettholdes			700	700	700	700
Uendret finansiering SFO (egen sak)			500	500	500	500
Sum endringer			-157	43	43	43
Nettoramme			3 654	3 854	3 854	3 854

FELLESUTGIFTER BARNEHAGE

TJENESTEENHET	2019	2020	2021	2022	2023	2024
230 - Fellesutgifter barnehage	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan 2021-2024			
Fremskrevet budsjett						
21/basis	20 475	23 533	23 533	23 533	23 533	23 533
Budsjett tekniske justeringer						
Prisvekst 2020 - 1 %			57	57	57	57
Endring fra tidligere års tiltak						
Tilskudd til private barnehager - beregnet nivå fra 2021			1 050	1 050	1 050	1 050
Redusert foreldrebetaling i kommunale barnehager			100	100	100	100
Redusert antall barn i private barnahager fra nabokommuner			170	170	170	170
Økt antall barn i private barnehager i nabokommuner			300	300	300	300
Kommunedirektørens forslag						
Styringsmidler til flat fordeling utgår			-830	-830	-830	-830
Formannskapetets innstilling						
Rådgiverstilling skole og barnehage: tidlig innsats og forebyggende			720	720	720	720
Sum endringer			1 567	1 567	1 567	1 567
Nettoramme			25 100	25 100	25 100	25 100

MOSJORDET BARNEHAGE

TJENESTEENHET	2019	2020	2021	2022	2023	2024
300 - Mosjordet barnehage	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan 2021-2024			
Fremskrevet budsjett						
21/basis	7 231	6 391	6 391	6 391	6 391	6 391
Budsjett tekniske justeringer						
Prisvekst 2020 - 1 %			5	5	5	5
Lønnsvekst 2020 - 1,5 % - helårseffekt			112	112	112	112
Sum endringer			117	117	117	117
Nettoramme			6 508	6 508	6 508	6 508

VIDARHEIM BARNEHAGE

TJENESTEENHET	2019	2020	2021	2022	2023	2024
320 - Vidarheim Barnehage	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan 2021-2024			
Fremskrevet budsjett						
21/basis	13 643	13 240	13 240	13 240	13 240	13 240
Budsjett tekniske justeringer						
Prisvekst 2020 - 1 %			10	10	10	10
Lønnsvekst 2020 - 1,5 % - helårseffekt			244	244	244	244
Sum endringer			254	254	254	254
Nettoramme			13 494	13 494	13 494	13 494

AURVOLL SKOLE

TJENESTEENHET	2019	2020	2021	2022	2023	2024
340 - Aurvoll skole	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan 2021-2024			
Fremskrevet budsjett						
21/basis	13 173	11 430	11 430	11 430	11 430	11 430
Budsjett tekniske justeringer						
Prisvekst 2020 - 1 %			21	21	21	21
Lønnsvekst 2020 - 1,5 % - helårseffekt			190	190	190	190
Endring fra tidligere års tiltak						
Fådelte skole Aurvoll (fra 2022)			0	-400	-400	-400
Kommunedirektørens forslag						
Omstillingsmidler i påvente av ressursmodell			495	0	0	0
Formannskapetets innstilling						
Fådelte skole utgår			0	400	400	400
Sum endringer			706	211	211	211
Nettoramme			12 136	11 641	11 641	11 641

SOLVANG SKOLE

TJENESTEENHET	2019	2020	2021	2022	2023	2024
350 - Solvang skole	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan 2021-2024			
Fremskrevet budsjett						
21/basis	22 815	21 451	21 451	21 451	21 451	21 451
Budsjett tekniske justeringer						
Prisvekst 2020 - 1 %			24	24	24	24
Lønnsvekst 2020 - 1,5 % - helårseffekt			365	365	365	365
Kommunedirektørens forslag						
Omstillingsmidler i påvente av ressursmodell			1 095	0	0	0
Sum endringer			1 484	389	389	389
Nettoramme			22 935	21 840	21 840	21 840

ØYER UNGDOMSSKOLE

TJENESTEENHET	2019	2020	2021	2022	2023	2024
370 - Øyer ungdomsskole	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan 2021-2024			
Fremskrevet budsjett						
21/basis	19 269	19 592	19 592	19 592	19 592	19 592
Budsjett tekniske justeringer						
Prisvekst 2020 - 1 %			28	28	28	28
Lønnsvekst 2020 - 1,5 % - helårseffekt			315	315	315	315
Sum endringer			343	343	343	343
Nettoramme			19 935	19 935	19 935	19 935

HELSE OG FAMILIE

TJENESTEENHET	2019	2020	2021	2022	2023	2024
420 - Helse og familie	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan 2021-2024			
Fremskrevet budsjett						
21/basis	63 497	55 584	55 584	55 584	55 584	55 584
Budsjett tekniske justeringer						
Prisvekst 2020 - 1 %			139	139	139	139
Lønnsvekst 2020 - 1,5 % - helårseffekt			692	692	692	692
Flytting: Koordinering barn og unge til MBF			-670	-670	-670	-670
Flytting: Felles fagtenester til Hjemmetjenesten			-5 290	-5 290	-5 290	-5 290
Flytting: Interkommunalt barnevern fra 1.1.2021			-9 908	-9 908	-9 908	-9 908
Flytting: Bruker overført til MBF			-2 570	-2 570	-2 570	-2 570
Endring fra tidligere års tiltak						
Voksenopplæring i egenregi fra høst 2021			0	-400	-400	-400
Kommunedirektørens forslag						
Ubalanse i tjenesten fra 2020			2 000	2 000	2 000	2 000
Formannskapets innstilling						
Reduksjon i styrket ramme			-505	-505	-505	-505
SLT- og rus/pårørende koordinator			600	600	600	600
Sum endringer			-15 512	-15 912	-15 912	-15 912
Nettoramme			40 072	39 672	39 672	39 672

ØYER HELSEHUS

TJENESTEENHET	2019	2020	2021	2022	2023	2024
441 - Øyer helsehus	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan 2021-2024			
Fremskrevet budsjett						
21/basis	47 852	42 469	42 469	42 469	42 469	42 469
Budsjett tekniske justeringer						
Prisvekst 2020 - 1 %			85	85	85	85
Lønnsvekst 2020 - 1,5 % - helårseffekt			790	790	790	790
Kommunedirektørens forslag						
Reduksjon nattevaktstillinger			-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Sum endringer			41 344	41 344	41 344	41 344
Nettoramme			41 344	41 344	41 344	41 344

HJEMMEBASERTE TJENESTER

TJENESTEENHET	2019	2020	2021	2022	2023	2024
443 - Hjemmebaserte tjenester	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan 2021-2024			
Fremskrevet budsjett						
21/basis	24 102	22 112	22 112	22 112	22 112	22 112
Budsjett tekniske justeringer						
Prisvekst 2020 - 1 %			18	18	18	18
Lønnsvekst 2020 - 1,5 % - helårseffekt			320	320	320	320
Flytting: Leasingbil til Miljøtjenester og bofellesskap			-85	-85	-85	-85
Flytting: Felles fagttjenester fra Helse og familie			5 290	5 290	5 290	5 290
Formannskapets innstilling						
Økt stillingsressurs kreftkoordinator			230	230	230	230
Styrket aktivitet for eldre			205	205	205	205
Sum endringer			5 978	5 978	5 978	5 978
Nettoramme			28 090	28 090	28 090	28 090

MILJØTJENESTER OG BOFELLESSKAP

TJENESTEENHET	2019	2020	2021	2022	2023	2024
444 - Miljøtjenester og bofellesskap	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan 2021-2024			
Fremskrevet budsjett						
21/basis	33 193	30 842	30 842	30 842	30 842	30 842
Budsjett tekniske justeringer						
Prisvekst 2020 - 1 %			91	91	91	91
Lønnsvekst 2020 - 1,5 % - helårseffekt			454	454	454	454
Flytting: Bruker overført fra HeFa			2 570	2 570	2 570	2 570
Flytting: Koordinering barn og unger overført fra HeFa			670	670	670	670
Flytting: Leasingbil overført fra Hjemmetjenesten			85	85	85	85
Endring fra tidligere års tiltak						
Overføring av midler fra Helse og familie			0	0	0	0
Kommunedirektørens forslag						
Oppsigelse av avtale - bruker i annen kommune			-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Sum endringer			1 870	1 870	1 870	1 870
Nettoramme			32 712	32 712	32 712	32 712

KULTUR OG FELLESTJENESTER

TJENESTEENHET	2019	2020	2021	2022	2023	2024
500 - Kultur og fellestjenester	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan 2021-2024			
Fremskrevet budsjett						
21/basis	15 232	15 981	15 981	15 981	15 981	15 981
Budsjett tekniske justeringer						
Prisvekst 2020 - 1 %			83	83	83	83
Lønnsvekst 2020 - 1,5 % - helårseffekt			173	173	173	173
Flytting: Frigjorte midler for å dekke eSignering			-33	-33	-33	-33
Endring fra tidligere års tiltak						
Kulturpris - deles ut annethvert år			30	0	30	0
Statsbudsjettet: Frivilligsentralen - øremerket tilskudd fra 2021			-200	-200	-200	-200
Statsbudsjettet: Tilskudd til tros- og livssynssamfunn statliggjøres			-234	-234	-234	-234
Kommunedirektørens forslag						
Høyere avlønning HR-stilling			170	170	170	170
Formannskapets innstilling						
Dansetilbud i kulturskolen			100	100	100	100
Sum endringer			89	59	89	59
Nettoramme			16 070	16 040	16 070	16 040

BOLIG OG EIENDOM

TJENESTEENHET	2019	2020	2021	2022	2023	2024
550 - Bolig og eiendom	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan 2021-2024			
Fremskrevet budsjett						
21/basis	22 757*	22 753	22 753	22 753	22 753	22 753
	<i>*Andel av Tekniske tjenester</i>					
Budsjett tekniske justeringer						
Prisvekst 2020 - 1 %			206	206	206	206
Lønnsvekst 2020 - 1,5 % - helårseffekt			252	252	252	252
Fordelte indirekte utgifter selvkost (endret regnskapsføring)			-26	-26	-26	-26
Fordelte indirekte utgifter selvkost (endret regnskapsføring)			-59	-59	-59	-59
Endring fra tidligere års tiltak						
Bortfall husleieinntekter Skatt og innføring			197	197	197	197
Vedlikehold kommunale bygg - økt nivå 2020			-200	-200	-200	-200
Kommunedirektørens forslag						
Reduserte strømpriser			-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Sum endringer			-630	-630	-630	-630
Nettoramme			22 123	22 123	22 123	22 123

VEG, VANN OG AVLØP

TJENESTEENHET	2019	2020	2021	2022	2023	2024
560 - Veg, vann og avløp	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan 2021-2024			
Fremskrevet budsjett						
21/basis	2 813*	2 875	2 875	2 875	2 875	2 875
	*Andel av Tekniske tjenester					
Budsjett tekniske justeringer						
Prisvekst 2020 - 1 %			27	27	27	27
Lønnsvekst 2020 - 1,5 % - helårseffekt			6	6	6	6
Fordelte indirekte utgifter selvkost (endret regnskapsføring)			-977	-977	-977	-977
Kalkulatoriske avdrag - investeringer VA			-7 908	-7 968	-8 568	-8 568
Kalkulatoriske renter - investeringer VA (1,41 % rente)			-2 929	-2 929	-2 929	-2 929
Sum endringer			-11 781	-11 841	-12 441	-12 441
Nettoramme			-8 906	-8 966	-9 566	-9 566

PLAN OG UTVIKLING

TJENESTEENHET	2019	2020	2021	2022	2023	2024
570 - Plan og utvikling	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan 2021-2024			
Fremskrevet budsjett						
21/basis	4 002*	4 093	4 093	4 093	4 093	4 093
	*Andel av Tekniske tjenester					
Budsjett tekniske justeringer						
Prisvekst 2020 - 1 %			13	13	13	13
Lønnsvekst 2020 - 1,5 % - helårseffekt			60	60	60	60
Fordelte indirekte utgifter selvkost (endret regnskapsføring)			-1 253	-1 253	-1 253	-1 253
Kalkulatoriske avdrag - investeringer byggesak (1,41 % rente)			-150	-150	-150	-150
Kalkulatoriske renter - investeringer byggesak (1,41 % rente)			-13	-13	-13	-13
Flytting: Øyers andel IUA Oppland			-8	-8	-8	-8
Endring fra tidligere års tiltak						
Eksternfinansiering klimaplan 2020			130	130	130	130
Utarbeidelse av klimaplan 2020			-300	-300	-300	-300
KDP Øyer sør - konsulentutgifter i 2020-21			0	-300	-300	-300
Styrket planavdeling - arbeid med KDP Øyer sør			0	-800	-800	-800
Sum endringer			-1 521	-2 621	-2 621	-2 621
Nettoramme			2 572	1 472	1 472	1 472

FRIE INNTEKTER

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan 2021-2024			
Rammetilskudd inkl. inntektsutjevning	148 943	154 104	156 693	158 117	158 598	159 579
Skatt på inntekt og formue	155 837	157 996	163 446	164 446	164 946	165 946
SUM RAMMETILSKUDD OG SKATT	304 780	312 100	320 139	322 563	323 544	325 525
Andre generelle driftsinntekter	19 356	13 846	11 989	8 862	8 618	8 618
Kommunal eiendomsskatt	38 251	36 700	34 450	34 850	35 250	35 650
SUM FRIE INNTEKTER	362 387	362 646	366 578	366 275	367 412	369 793
SKJØNNSMIDLER (inkludert i rammetilskudd)	2019	2020	2021			
Skjønnsmidler, ikke spesiell fordeling	2 300	1 500	1 000			
SUM SKJØNNSMIDLER	2 300	1 500	1 000			

FINANS

Rentekostnader

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
	Regnskap	Budsjett	Rådmannens forslag til økonomiplan 2019-2022			
Renter på lån for videreutlån	819	1 185	510	625	820	1 070
Renter investeringslån (inkl. sjølkost)	12 867	14 160	9 335	9 000	9 230	10 025
Sum rentekostnader inkludert sjølkost	13 686	15 345	9 845	9 625	10 050	11 095
Renter på lån sjølkost (kalkulatoriske renter)	4 357	5 335	2 942	2 942	2 942	2 942
Andel av rentekostnader som gjelder sjølkost	4 357	5 335	2 942	2 942	2 942	2 942

Finansinntekter/-disposisjoner

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
	Regnskap	Budsjett	Rådmannens forslag til økonomiplan 2019-2022			
Renter av bankinnskudd	1 525	800	329	406	511	595
Renter av utlån/refusjoner	776	1 185	455	560	745	975
Utbytte GE og Eidsiva	9 835	9 877	10 527	10 627	10 697	10 727
Sum renter og utbytte	12 136	11 862	11 311	11 593	11 953	12 297

Låneavdrag

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
	Regnskap	Budsjett	Rådmannens forslag til økonomiplan 2019-2022			
Avdrag investeringslån eksklusiv sjølkost	18 044	18 498	18 356	17 977	18 175	18 133
Avdrag på investeringslån sjølkost	8 012	7 842	8 844	9 223	9 325	9 367
Avdrag investeringslån	26 056	26 340	27 200	27 200	27 500	27 500
Avdrag på lån for videreutlån	1 444	4 167	4 000	4 000	4 333	4 667
Kalkulatoriske avskrivninger sjølkost	7 409	7 325	8 058	8 118	8 718	8 718

INVESTERINGER

INVESTERINGER I ØKONOMIPLANPERIODEN 2021-2024					
STED	TILTAK	2021	2022	2023	2024
Sentraladministrasjon	3-1 IKT-prosjekter	1 250	870	1 000	1 000
Felles	Kjøp av IKT-utstyr	650	650	650	650
Barnehage	IKT-prosjekter barnehage	150			
Skole	Kjøp av iPader	600	600	600	600
Helse og familie	Innføring DigiSOS	200			
Felles	Kjøp av biler	1 500			
Aurvoll skole	Automatiske døråpnere og adgangskontroll	640			
Bakketun	Oppgradering ventilasjonsanlegg		700		
Vidarheim barnehage	Ventilasjonsanlegg med varmegjenvinner	750			
Bakketun	Fasadeoppgradering midtre inngangsparti	500			
Bolig og eiendom	ENØK-tiltak kommunale bygg	2 180			
Bolig og eiendom	4G nett heisalarmer	350			
Tretten samfunnshus	Ventilasjonsanlegg				1 500
Tretten samfunnshus	Universell utforming		300	4 200	
Tretten kontorbygg	Nytt ventilasjonsanlegg		900		
Tretten kontorbygg	Lydisolering og oppgradering kontorer	750			
Tretten kontorbygg	Utskifting vinduer1982-bygget	600			
Øyer helsehus	HMS-tiltak vestre hovedinngang			750	
Øyer helsehus	Sprinkelanlegg			1 000	
Øyer rådhus	Tingberg - ventilasjon med kjøling	1 600			
Øyer rådhus	Solavskjerming 1915-bygget og 1995-bygget	700			
Solvang skole	Klappseater i amfi	850			
Trettenhallen	Rehabilitering utvendig tak		1 500		
Øyer ungdomsskole	Asfalt inngangspartier og furulunden	400			
Øyer samfunnshus	Ventilasjonsanlegg				1 000
Øyer samfunnshus	Oppussing samfunnshussalen	150			
Kommunale leiligheter	Utvendig solavskjerming Granrudtorget	150			
Kommunale leiligheter	4 leiligheter Trodal		6 000	8 000	
Øyer og Tretten kirke	Vanntåkeanlegg	1 950	1 950		
Tretten kirke	Varmestyring	100			
Øyer kirke	Oppjustere varmeovner	140			
Øyer kirke	Kirketårn		500		
Øyer kirke	Gressklipper			150	
Kultur	Kulturminneskiltning	400			
Boligfelt	Trodal boligfelt - trinn 2			20 000	
Tingberg boligfelt	Opparbeidelse/sikring lekeplass	300			
	INVESTERINGER BYGG OG ANLEGG	16 860	13 970	36 350	4 750
Vann og avløp	Høydebasseng Øyer/Hafjell	4 000	4 000		
Vann og avløp	Hovedledningsnett til høydebasseng Øyer Hafjell	1 000			
Vann og avløp	Øvre trykksone Tingberg - ledningsanlegg Haug-Øyer kirke				4 000
Vann og avløp	Høydebasseng Hunder (Sørbygdstrengen)				6 000
Vann og avløp	Rehabilitering kummer og ledningstrekk	1 000	1 000	1 000	1 000
Vann og avløp	Avløpstiltak sammen med Lillehammer kommune	2 000	2 000	2 000	2 000
Vann og avløp	Tilknytning randsone Flatstulen (Øygardsvegen)	2 000			
Vann og avløp	Dimensjonsøkning VL Berg - SP Ensby - med Nye Veger	600			
Vann og avløp	Lastebil med kran	1 200			
Vann og avløp	Rehabilitering VL Hafjell hotell - Solvang	200	2 000		
Vann og avløp	Rehabilitering SP Kneika - Ruglykkja	200	2 000		
	INVESTERINGER SJØLKOST	12 200	11 000	3 000	13 000

FINANSIERING AV INVESTERINGER

Andre investeringer				
Egenkapitalinskudd KLP	1 200	1 200	1 200	1 200
Nye startlån (Husbanken)	10 000	10 000	10 000	10 000
Avdrag startlån	4 000	4 000	4 000	4 000
INVESTERINGER SAMLA	44 260	40 170	54 550	32 950
FINANSIERING	2021	2022	2023	2024
Bruk av lån	- 10 838	- 6 976	- 22 780	- 5 000
Bruk av lån sjølkost	- 12 200	- 11 000	- 3 000	- 13 000
Bruk av lån startlån	- 10 000	- 10 000	- 10 000	- 10 000
Overført fra driftsbudsjettet	-	-	-	-
Bruk av ubundne investeringsfond	-	-	-	-
Mottatte avdrag utlån	- 4 000	- 4 000	- 4 000	- 4 000
Inntekter fra salg av anleggsmidler	- 3 000	- 3 000	- 4 500	-
Tilskudd	- 850	- 400	-	-
Andre inntekter	-	- 2 000	- 3 000	-
Kompensasjon for merverdiavgift	- 3 372	- 2 794	- 7 270	- 950
SUM FINANSIERING	- 44 260	- 40 170	- 54 550	- 32 950

